శ్రీ ర స్తు.

శ్రీమహాలక్ష్మ్యైనమః.

శ్రీవిద్యారణ్య, పృథ్వీధరాచార్య, శ్రీకంఠ,

శతానందవృత్తి, సౌభాగ్యలక్ష్మ్యుపనిషత్సహితం

శ్రీసూక్తభాష్యమ్.

శ్రీమత్త్రిపురసుందరీకరుణాకటాక్షవీక్షణజనిత

కాశ్యపగోత్రపవిత్ర

బరూరు - సీతారామార్యసూనునా

బరూరు - త్యాగరాయశాస్త్రిణా

స్వకీయాయామ్

గీర్వాణభాషారత్నాకరముద్రాక్షరశాలాయామ్

ముద్రితమ్

మహాజనామోదాయజగతిచిరంవిజయతామ్.

చన్నపట్టణము.

౧౮౯౫ సం॥

దీనివెల అణాలు (౪)

ప్ర క ట న.

ప్రకృతంబునముద్రింపంబడియుండుగ్రంథములు.

	రూ-అ-పై.
సంధ్యావందనభాష్యము - కృష్ణభట్టీయము-	౦- ౬- ౦
విష్ణుదివ్యసహస్రనామస్తోత్రభాష్యము - శాంకరీయము-	౦- ౬- ౦
నిర్ణయసింధువుధర్మశాస్త్రము-కమలాకరభట్టప్రణీతము-	౨- ౮- ౦
ఉత్తరరామచరితనాటకము - సవ్యాఖ్యానము-	౦-౧౨- ౦
విక్రమోర్వశీయనాటకము - కాళిదాసప్రణీతము-	౦- ౮- ౦
హరిశ్చంద్రోపాఖ్యానము - పద్యకావ్యము-	౦- ౮- ౦
పంచతంత్రముపద్యకావ్యము- వేంకటనాథకవివిరచితము-	౦-౧౦- ౦
దశాభుక్తిఫలప్రదీపిక - శ్రీకృష్ణశర్మవిరచితము-	౦-౧౦- ౦
నక్షత్రచూడామణి - జ్యోతిశ్శాస్త్రము-	౦- ౪- ౦
వేంకటాచలమాహాత్మ్యము - పద్యకావ్యము-	౦-౧౨- ౦
ప్రాస్తావికశ్లోకములు-పండితరాయాద్యార్యాదికవిప్రణీతము	౦- ౪- ౦
లఘుకౌముది - వ్యాకరణము-	౦- ౮- ౦
యిరువదెనిమిదివ్రతకల్పములు - తెనుగుకథాసహితము-	౦- ౮- ౦
జీవవార్త్రైకాదశీవ్రతకల్పము - తెనుగుకథాసహితము-	౦- ౨- ౦
అచ్చతెనుగురామాయణము-	౦- ౮- ౦
శుకసప్తతికథలు-	౦- ౫- ౦
శ్రీసూక్తభాష్యము-	౦- ౪- ౦
పరబ్రహ్మానందబోధము-	౦- ౩- ౦
లలితాత్రిశతీస్తోత్రము - నామావళీసహితము-	౦- ౧- ౦
గంగాలహరి - పండితరాయప్రణీతము-	౦- ౧- ౦

భక్తేశ్వరవ్రతకల్పము - తెనుగుకథాసహితము-	౦- ౨- ౦
జైమినిభారతము - పద్యకావ్యము-	౦- ౮- ౦
హంసవింశతి - పద్యకావ్యము-	౦- ౬- ౦
భృగుసూత్రములు - జ్యోతిశ్శాస్త్రము	౦- ౪- ౦
భగవద్గీతసటీకము-	౦- ౫- ౧
అపరోక్షానుభూతి - వేదాంతగ్రంథము-	౦- ౧- ౦
మాళవికాగ్నిమిత్రనాటకము-	౦- ౮- ౦

ఈగ్రంథంబులు వలయువారలు చన్నపట్టణము - కృష్ణమనాయనియగ్రహారంబున- ౩౫, వడోర్ నెంబరుగలస్వగృహమునందుండు- ఖరూరు-త్యాగరాయశాస్త్రులవారి పేర వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

శ్రీరస్తు.

శ్రీమహాలక్ష్మ్యైనమః.

శ్రీసూక్తభాష్యమ్.

(*) ప్రథమా ఋక్- (*)

ఓమ్॥ హిరణ్యవర్ణాంహరిణీంసువర్ణరజతస్రజామ్। చన్ద్రాంహిరణ్మయీంలక్ష్మీంజాతవేదోమఆవహ॥ ౧॥

శ్రీవిద్యారణ్యభాష్యమ్.

ఓమ్॥ వేదార్థస్యప్రకాశేనతమోహార్దంనివారయన్। పుమర్థాంశ్చతురోదేయాద్విద్యాతీర్థమహేశ్వరః॥ *

ప్రథమవర్గే ప్రథమాఋక్॥ హిరణ్యవర్ణామిత్యాది। హేజాతవేదః-జాతప్రజ్ఞ-అగ్నేత్వం।హిరణ్యవర్ణాం। హిరణ్యస్యసువర్ణస్యేవవర్ణఃకాన్తిర్యస్యాస్తాం। హరిణీం- హరితవర్ణాం, హరిణీరూపధరాంవా-శ్రీర్భూత్వాహరిణీరూపమరణ్యేసంచచారహ-ఇతిపురాణాత్।సువర్ణరజతస్రజాం- సువర్ణస్యపుష్పాణిసువర్ణాని- ఏవంరజతస్యరజతాని, తేషాంస్రజోమాలాయస్యాస్తాం- స్రక్త్వాహచర్యాత్పుష్పాణీత్యవగమ్యతే- పుష్పసాదృశ్యాత్ పుష్పఫలేత్యాదినాలుక్, ఆబంచైవహలన్తానామ్, ఇత్యాది- యద్వాసువర్ణరజతవికృతశృంఖలాం। సుష్ఠువర్ణోయస్యతత్సువర్ణంయద్రజితంచ తత్పుష్పస్రజాంతద్వికృతశృంఖలాంవా-చన్ద్రాం-చన్ద్రవత్ప్రకాశమానాం। తద్రూపేణావస్థితాంవా।హిరణ్మయీం-హిరణ్యస్వరూపాం। హిరణ్యవిగ్రహాంవా। లక్ష్మీం-లక్షణవతీం।లక్ష్మీర్లాక్షాల్లక్షణాదితినిరుక్తాత్। ఏవంరూపాం

శ్రియం। మే-మహ్యం-మదర్థం।ఆవహ- ఆహ్వాయ। అగ్నే దేవ హే తృత్వాదాహ్వానంతదధీనమితిభావః॥ ౧॥

పృథ్వీధరాచార్యభాష్యమ్-

ఓమ్॥హిరణ్యవర్ణామితిపంచదశర్చస్య శ్రీసూక్తస్య।ఆనందకర్దమ చిక్లీతేందిరాసుతామహర్షయః। శ్రీరగ్నిర్దేవతా। ఆద్యాస్తిస్రోను ష్టుభః। చతుర్థీబృహతీ। పంచమీషష్ఠ్యౌత్రిష్టుభౌ। తతోష్టావనుష్టుభః- అన్త్యాప్రస్తారపఙ్క్తిః॥హిరణ్యవర్ణామితిబీజం।తాంమఆవహజాతవే దఇతిశక్తిః। కీర్తిమృద్ధిందదాతుమఇతికీలకం। మమశ్రీమహాలక్ష్మీప్రసా దసిధ్యర్థేజపేవినియోగః। ఓంశ్రీమితిబీజాభ్యాం జలేన త్రివారంకరశు ద్ధింకుర్యాత్-అథాఙ్గన్యాసః। హిరణ్యవర్ణామితిశిరసి। తాంమఆవహ జాతవేదఇతి నేత్రయోః-అశ్వపూర్వామితికర్ణయోః। కాంసోస్మితా మితినాసికాయాం-చన్ద్రాంప్రభాసామితిముఖే।ఆదిత్యవర్ణామితికంఠే ఉపైతుమామితిబాహ్వోః। క్షుత్పిపాసామితిహృదయే। గంధద్వా రామితినాభౌ।మనసఃకామమితిగుహ్యే- కర్దమేనేతిపాయౌ।ఆపఃస్ర జంత్వితూర్వోః-ఆర్ద్రాంపుష్కరిణీంపుష్టిమితిజాన్వోః-ఆర్ద్రాంయః కరిణీమితిజంఘయోః- తాంమఆవహజాతవేదఇతిపాదయోః॥ఇత్యఙ్గే షువిన్యస్య॥అథకరన్యాసః-ఓంనమోభగవత్యైమహాలక్ష్మ్యైఇతివిశేష ణంప్రతిన్యాసంయోజయేత్- హిరణ్యవర్ణాయై అంగుష్ఠాభ్యాంనమః హరిణ్యైతర్జనీభ్యాంనమః। సువర్ణరజతస్రజాయై మధ్యమాభ్యాంన మః-చంద్రాయై అనామికాభ్యాంనమః। హిరణ్మయ్యైకనిష్ఠికాభ్యాం నమః।లక్ష్మ్యైకరతలకరపృష్ఠాభ్యాంనమః- ఏవంహృదయాదిన్యాసః। భూర్భువస్సువరోమితిదిగ్బంధః॥ ధ్యానం॥అరుణకమలసంస్థాతద్రజః పుఞ్జవర్ణా కరకమల ధృతేష్టాభీతియుగ్మాంబుజాతా । మణిమకుటవి చిత్రాలంకృతిఃపద్మమాలా భవతుభువనమాతా సంతతంశ్రీశ్శ్రియైన నః॥కమలంకలశంధేనుంజ్ఞానమంజలిమేవచ।పఞ్చముద్రాఃప్రదర్శ్యాథ శ్రీసూక్తంప్రజపేద్బుధః॥

హిరణ్యవర్ణామితిప్రథమామృక్ । హేజాతవేదః-అగ్నే।హిరణ్యా

వర్ణాం-స్వర్ణకాన్తిం। హరిణీం-హరితవర్ణాం హారిద్రాభాం । సువర్ణరజతస్రజాం- హేమరౌప్యమయకమలమాలాం । చన్ద్రాం-సకలజనాహ్లాదకారిణీం-హిరణ్మయీం-హిరణ్యస్వరూపాం। ఏతాదృశీంలక్ష్మీం మే-మమసర్వాభీష్టసాధనాయ। ఆవహ-ప్రేషయ॥ ౧॥

శ్రీకంఠభాష్యమ్

ఓంహిరణ్యవర్ణామితిసూక్తేనాగ్నింప్రార్థయేత్ - అగ్నిస్తుష్టో యజమానాయశ్రియంప్రయచ్ఛతి । అగ్నిస్తురుద్రఏవ । రుద్రోవాఏషోఽగ్నిః ఇతిశ్రుతేః। రుద్రోహిపురుషః। పురుషోవైరుద్రః ఇతిశ్రుతేః। తస్యపత్నీభగవత్యమైవలక్ష్మీః । హ్రీశ్చతేలక్ష్మీశ్చ పత్న్యౌ ఇతిపురుషసూక్తోక్తేః । పురుషోహిమహాదేవశ్శివః- వేదాహమేతంపురుషంమహాంతమితితైత్తిరీయోక్తేః । తథాచఅగ్నిస్వరూపిణః పరమేశ్వరస్యోపాసనేనతచ్ఛక్తివిభూతేర్మహాలక్ష్మ్యాః ప్రాప్తిర్భవిష్యతీతిసిద్ధం। ధనార్థిభిరగ్నిరుపాస్యఐశ్వర్యార్థిభిరీశ్వరఇత్యాదిస్మర్యతే । ఆరోగ్యం భాస్కరాదిచ్ఛేచ్ఛ్రియమిచ్ఛేద్ధుతాశనాత్ । ఐశ్వర్యమీశ్వరాదిచ్ఛేన్మోక్షమిచ్ఛేజ్జనార్దనాదితి ॥ సూక్తేఋచఃపఞ్చదశ । హిరణ్యవర్ణామితిప్రథమాఋక్ । అస్యార్థః-హిరణ్యవర్ణాం- హిరణ్యవర్ణరూపాం జ్ఞానమాత్మనిభాసూర్యేచన్ద్రేజ్యోత్స్నాచఖేధ్వనిః । వర్ణోహిరణ్యేపయసిఘృతంత్వమసిమాతృకే ఇతిశ్రీస్తుతావగస్త్యోక్తేః । హిరణ్యవర్ణాంమణినూపురాంఘ్రిం ప్రసన్నవక్త్రాంశుకపద్మహస్తాం । విశాలనేత్రాంప్రణమామి గౌరీంవచోవిదం వాచముదీరయంతీం ఇతిజైమిన్యుక్తేః । హిరణ్యవర్ణసదృగ్వర్ణా వా తప్తస్వర్ణసవర్ణాభామితిశ్రీపురాణాచ్చ। హరిణీం-హరిణీరూపాం । యజ్ఞోగ్నిర్మృగరూపేణధావతిస్మపురాధ్వరే । రుద్రస్త్వాకృష్యతచ్ఛక్తింమృగింజగ్రాహవైష్ణవీంఇతివైవర్తదక్షాధ్వరాధ్యాయోక్తేః । అథవాహరిణీం - హరిద్రాభాంహరిద్రచూర్ణలిప్తత్వాద్వా - హరిణీంపూజయేద్దుర్గాంహరిద్రాచూర్ణనిర్మితాంఇతి హరిద్రాగౌరీవ్రతకల్పోక్తేః । సువర్ణరజతస్రజాం-సువర్ణమయ్యః రజతమయ్యశ్చస్రజఃహారాః యస్యాస్తాం।చ

న్ద్రాం-చదిఆహ్లాదనేదీప్తౌచ, రకిచన్ద్రామితిటా బంతంరూపం-ఆహ్లాది
కాంప్రకాశికాంచ । జ్ఞానానందస్వరూపిణీమితియావత్-చన్ద్రేవిద్య
మానాచాంద్రీచన్ద్రికాచన్ద్రేతివివక్ష్యతే। పౌర్ణమాస్యాంచన్ద్రబిం
బేధ్యాత్వా శ్రీలలితాంబికాంఇతిహయగ్రీవోక్తేః । హిరణ్మయీం-
వికారార్థేమయట్- హిరణ్యాత్మనావికృతాం । 'తత్సువర్ణమభవత్'-
ఇతిశ్రుతేః। పవిత్రమయీంవా-'పవిత్రంవై హిరణ్యం'ఇతిశ్రుతేః-మూల
ప్రకృతిర్జగతఃపరిణామ్యుపాదానత్వేనసైవ హిరణ్యరూపేణపరిణతే
తిభావః । 'హిరణ్యరేతసశ్శంభోశ్శక్తిఃప్రోక్తాహిరణ్మయీ'। ధనార్థి
భిరుపాస్యైషాజాత వేదసిసర్వదా'ఇతి కాళికా పురాణవచనాత్ ।
ప్రాచుర్యార్థేమయట్ । హిరణ్మయీం- హిరణ్యప్రచురాం। ప్రాచు
ర్యంచస్వసమానాధికరణసజాతీయాల్పత్వరూపం స్వవ్యధికరణవిజా
తీయాల్పత్వరూపంవా। తేనచధనాధికాంభాగ్యసమృద్ధాం విత్తపూ
ర్ణామితిభావః।లక్ష్మీం-శోభాసంపత్తిపద్మారూపాం।'శోభాసంపత్తిప
ద్మాసులక్ష్మీశ్శ్రీరపికథ్యతే' ఇతికోశాత్ । యద్వాలక్షణవతీం। లలితా
శారదాలక్ష్మీరేకైవభగవత్యుమా । తత్తల్లక్షణసంయుక్తాపురుషార్థ
ప్రదానృణాం'ఇతిదేవీపురాణోక్తేః । తాదృశీంశ్రియంమేమహ్యమా
వహఆకారయేతిజాతవేదసమగ్నిం ప్రార్థయేత్ ।'౧॥

శతానందవృత్తిః-

ఓంహిరణ్యవర్ణేత్యస్యపంచదశర్చస్యసూక్తస్య । జాతవేదాగ్ని
ర్దుర్గామహాలక్ష్మీర్దేవతా । శ్రీంబీజంహ్రీంశక్తిః- క్లీంకీలకం-లక్ష్మీప్ర
సాదసిద్ధ్యర్థేజపేవినియోగః । శ్రామిత్యాదిషడంగన్యాసః॥ ధ్యానం॥
యాసాపద్మాసనస్థావిపులకటితటీపద్మపత్రాయతాక్షీ గంభీరావర్త
నాభిస్తనభరనమితాశుభ్రవస్త్రోత్తరీయా । లక్ష్మీర్దివ్యైర్గజేంద్రై
ర్మణిగణఖచితైస్స్నాపితాహేమకుంభైర్నిత్యంసా పద్మహస్తామమ
వసతుగృహే సర్వమాంగల్యయుక్తా ॥ హిరణ్యవర్ణామితిబుక్ప్ర
థమికీ।హిరణ్యాం విష్ణురాఖ్యాతస్తస్యవర్ణస్తువైష్ణవీ । లక్ష్మీర్హిరణ్యవ
ర్ణేతిశ్రూయతేకనకప్రభేతిశ్రీపురాణాత్ ॥ హరిణీం-హరిణీతుహరేః

పత్నీం దారిద్ర్యపరిహారిణీం । ప్రపద్యేహంహరిద్రాభాంహరిణాక్షీం హిరణ్మయీమితిఆథర్వణికస్తుతౌ॥ సువర్ణరజతస్రజాం-పీశంగధవళాభిశ్చస్రగ్భిరమ్లానమూర్తిభిః।సౌవర్ణైః కమలైర్నిత్యంరాజతైశ్శ్రీర్విభూషితేతి మహాలక్ష్మీకోశే॥ చంద్రాం - చంద్రవత్ప్రకాశమానాం। చంద్రాంచంద్రనిభాస్యాం చపలాంచంద్రస్య సోదరీంకలయే । ఇతిసుధోద్ధరణే॥ హిరణ్మయీం- హిరణ్యరూపేణాభివ్యక్తాం॥ హింకారో వజ్రః,రమగ్నిః, తన్మయీం- తత్కాంతిప్రచురాం। దంభోళ్యాత్మక దివ్యతేజఃపుంజమంజుళాంరిపునిగ్రాహికాంపాపఘ్నీమితివా లక్ష్మీం లక్ష్మవతీం। జ్ఞానైశ్వర్యసుఖారోగ్య ధనధాన్యజయాదికం। లక్ష్మయస్యాస్స ముద్దిష్టంసాలక్ష్మీరితినిగద్యతేఇతినిరుక్తసారోక్తేః॥ హేజాతవేదః శాస్త్రయోనేభోభగవన్ త్వదీయాంలక్ష్మీంమేమహ్యంఆవహఆకర్షయేతియజ్ఞపురుషంప్రార్థయేత్। తేననారాయణః ప్రీతోలక్ష్మీంభక్తాయదాస్యతీతితైత్రియోక్తేః॥౧॥

మన్త్రకల్పార్ణవే

హిరణ్యవర్ణామిత్యుక్తాం శ్రీసూక్తప్రథమామృచం శ్రీం హ్రీంక్లీమితివిన్యస్యహిరణ్యప్రతిమాంయజేత్। లక్ష్మీంసంపూజ్యహరిద్రాచూర్ణసౌవర్ణపంకజైః। రాజతైఃపుండరీకైశ్చపూజయేద్యాస్సువాసినీః॥పూర్ణేందౌపూర్ణకుంభే వాధ్యాత్వా నారాయణీంపరాం। ప్రాప్యాతుమాలాంసౌవర్ణీం కమలాసనసంస్థితః॥ ఋచంతుప్రజపేదాద్యాంప్రత్యహం త్రిసహస్రకం। త్రిసంధ్యమేవంలక్షాంతే క్షీరైరయుతతర్పణం। సహస్రమాజ్యహోమశ్చ శతబ్రాహ్మణభోజనం। సువాసినీనాందశకంసాలంకారమథార్చయేత్॥ ఏకకాలధేనుంసవత్సాం చశ్రోత్రియాయప్రదాపయేత్। ఇత్థమక్షరలక్షాంతం యోజపేన్నియతవ్రతః।హిరణ్యపూర్ణస్తేజస్వీధనాఢ్యోభోగభాగ్యవాన్ । జీవేచ్చిరంశరదాంశ చంద్రసాయుజ్యమాప్నుయాదితి॥

ద్వితీయాబుుక్.

ఓం॥ తాంమఆవహజాతవేదోలక్ష్మీమనపగామినీమ్। యస్యాంహి
రణ్యంవిన్దేయంగామశ్వంపురుషానహం॥ ౨

శ్రీవిద్యారణ్యభాష్యమ్.

హేజాతవేదః-అగ్నే।త్వం।అనపగామినీం- అపగమనరహితాం, అనపాయినీమిత్యర్థః। తాం-వక్ష్యమాణాం।లక్ష్మీం। మే-మహ్యం।ఆవహ-ఆహ్వాయ। యస్యాం-శ్రీదేవ్యామాహూతాయాంసత్యాం।హిరణ్యం-సువర్ణం।గాం- ధేనుం। అశ్వం-వాజినం। పురుషాన్-పుత్రమిత్రదాసభూతాన్। అహం।విన్దేయం-ప్రాప్నుయాం॥ ౨॥

పృథ్వీధరాచార్య భాష్యమ్.

హేజాతవేదః- శ్రాతాగ్నే! యస్యాంలక్ష్మ్యామాగతాయాంసత్యాం।అహం। పురుషాన్-పుత్రాదీన్।గాం-పశూన్।అశ్వం-తురగాదివాహనవిశేషాన్। హిరణ్యం-కనకాదివస్తూని।-విన్దేయం-లభేయం తాం।అనపగామినీం- కదాచిదపిమాంత్యక్త్వా అన్యత్రగంతుమనుద్యుక్తాంమదేకాశ్రయనిష్ఠాంలక్ష్మీం। మే-మదర్థం- ఆవహ-ప్రేషయ॥ ౨॥

చిద్విలాసవివృతిః.

తాం-హిరణ్యవర్ణత్వాదిలక్షణోపేతాం।అనపగామినీం-విష్ణోరనపాయినీంల్లక్ష్మీంరాఘవత్వేభవత్సీతారుక్మిణీకృష్ణజన్మని।అన్యేష్వప్యవతారేషువిష్ణోరేషానపాయినీతిపరాశరపురాణాత్। ఆవహేతిజాతవేదసంప్రార్థయేత్ । ఆగతాయాంచతస్యాంకింతేఫలమితిచేదుచ్యతే।యస్యామితి।యస్యామాగతాయాంహిరణ్యంగామశ్వంపురుషాంశ్చాహంవిన్దేయం।గావస్తథాహస్తిహిరణ్యమశ్వానితి రాజలక్ష్మీహృదయోక్తేః। శ్రీమిత్యాదిబీజత్రయేణన్యాసః। ధ్యానం॥చతురంగబలోపేతాంధనధాన్యసుఖేశ్వరీం। అశ్వారూఢా మహంవన్దే రాజలక్ష్మీం హిరణ్మయీం।ఇతి॥ ౨॥

మన్త్రికల్పాణవే.

ఋచంద్వితీయాంశ్రీసూక్తేప్రతిసాయంసహస్రకం। ప్రజపేన్నియ

తాహరః ప్రత్యక్షరసహస్రకం॥ త్రయస్త్రింశద్దినే రాత్రౌ స్వప్నే లక్ష్మీః ప్రసీదతి। శాన్తికర్మాదికం సర్వం ప్రాగుక్తవదుపాచరేత్॥ అపిఘ్నే జపస్సిద్ధ్యేద్యదిలక్ష్మీప్రసాదతః। అనపాయాం శ్రియంయాతిహిరణ్యాంగోనరాదికాన్॥ అనపాయాభవేల్లక్ష్మీస్తస్యజన్మనినాన్యథేతి॥ ౨॥ఇతిద్వితీయర్గ్వివరణమ్॥ఓం॥

తృతీయాఋక్.

ఓం॥అశ్వపూర్వాంరథమధ్యాంహస్తినాదప్రబోధినీం।శ్రియం దేవీ
ముపహ్వయే శ్రీర్మా దేవీర్జుషతామ్॥ ౩॥

శ్రీవిద్యారణ్యభాష్యమ్.

అశ్వపూర్వాం - అశ్వాః పూర్వే పురోగాః యస్యాస్తాం। రథమధ్యాం-రథాః మధ్యే యస్యాస్తాం। హస్తినాదప్రబోధినీం- హస్తినాం నాదేనబృంహితేన ప్రబోధినీంప్రకర్షేణ- జ్ఞాపికాం। దేవీం - దేవనశీలాం, ద్యోతనశీలాంవా। శ్రియం- శ్రయణీయాం సేనారూపాం।ఉపహ్వయే-సమీపంప్రత్యాహ్వయే।ఏతాదృశీదేవీః- దేవీశ్శ్రీః।మా-మామ్।జుషతాం- సేవతామ్॥ ౩॥

పృథ్వీధరాచార్యభాష్యమ్.

యస్యాస్సేనారూపాయాఅశ్వాః పురోగా మినస్తా మశ్వపూర్వాం।రథాఏవమధ్యేయస్యాస్తాంరథమధ్యాం। ఆగమనకాలేగజధ్వనీనాంజ్ఞాపయిత్రీంహస్తినాదప్రబోధినీం- దేవీం-క్రీడాదిలక్షణశీలాం। శ్రియం-లక్ష్మీం।అహం।ఉపహ్వయే- మత్సమీపమాగచ్ఛేత్యాహ్వయే ఆహూతాచమయాశ్రీర్దేవీః-దేవీ। వచనవ్యత్యయశ్ఛాందసః। మా-మాం।జుషతాం- సేవతాం॥

మన్త్రకల్పార్ణవే.

శ్రీసూక్తేతుతృతీయర్చః శ్రీబీజేనసమాయుకం। న్యాసంకృత్వాజపేన్నిత్యంప్రాతఃప్రాతస్సహస్రకం॥ ఆద్యాదశాబ్దాత్సిద్ధిస్స్యాద్వ్యవస్థిద్దుర్గా విధానవత్। మన్త్రసిద్ధో భవేద్రాజా శత్రూన్ జిత్వా లభేచ్ఛ్రియం॥ ౩॥

చతుర్థీబుుక్.

ఓమ్॥ కాంసోస్మితాం హిరణ్యప్రాకారామార్ద్రాంజ్వలంతీం। తృప్తాంతర్పయంతీం।పద్మేస్థితాంపద్మవర్ణాం తామిహోప హ్వయేశ్రియం॥౪॥

శ్రీవిద్యారణ్య భాష్యమ్.

కాం-వాఙ్మనసోరగోచరాం, దుర్నిరూపస్వరూపామిత్యర్థః।బ్రహ్మరూపాంవా।కోహి తేనామప్రజాపతే-ఇతి శ్రుత్యంతరాత్-క ఇతి బ్రహ్మణోనామ,ఇతిపురాణాచ్చ। సోస్మితాం-ఆ- ఈషత్-ఉత్-ఉత్కృష్టం,యత్ స్మితంహాసః తేనసహితాం।ఉపాంత్యలోపశ్ఛాందసః హిరణ్యప్రాకారాం-హిరణ్యస్య ప్రాకారోవర్ణఃప్రకృష్యఆకృతిర్వా యస్యాస్తాం।అప్రాణం-క్లిన్నాం। క్షీరోదధేరుత్పన్నత్వాత్। ఆర్ద్రా నక్షత్రోత్పన్నాం। రుద్రరూపాంవా। రుద్రశబ్దోత్రమూర్ధన్యస్వరాదిః।ఆర్ద్రయారుద్రః ప్రథమానపతీత్యాదౌతథాదర్శనాత్। అస్యాబాహుళకం।జ్వలంతీం- ప్రకాశమానాం। తృప్తాం-పూర్ణకామాం।అపిచ। తర్పయంతీం-భక్తాన్మనోరథైరితి శేషః। పద్మేస్థితాం-కమలేఆసీనాం।పద్మవర్ణాం-కమలచ్ఛాయచ్ఛవిం। తాం-ప్రసిద్ధాం। శ్రియం। ఉపహ్వయే-ఆహ్వయే॥౪॥

పృథ్వీధరాచార్యభాష్యమ్.

సోస్మితాంఉత్కృష్టస్మి తేనసహితాం । హిరణ్యప్రాకారాం-సువర్ణావరణాం। ఆర్ద్రాం-శీతలగుణాం। జ్వలంతీం-జ్యోతిస్స్వరూపాం। తృప్తాం-భక్తిపూజాదిభిరితియావత్ ।తర్పయంతీం-వరప్రసాదానుగ్రహవిశేషైః స్వభక్తానాంవాంఛా పూర్తికారిణీం।పద్మవర్ణాంకమలవద్భాసమానాం। పద్మేస్థితాం-పద్మాధిష్ఠితాం।కాంవాణీంవాక్యరూపాం-తాం-శ్రియం। ఇహ-మత్సమీపం ప్రతి।ఉపహ్వయే ఆవాహనంకరోమీత్యర్థః॥౪॥

సూక్తార్థరత్నాకరే అనుష్ఠానప్రకరణే.

౧ఋచంచతుర్థీంశ్రీసూక్తేప్రజపేదష్టలక్షకం।సహస్రంప్రత్యహంజ

ష్ట్వాత్రిసాహస్రంభృగోర్దినే॥ రాకాయాంపంచసాహస్రంక్షీరాహా
రోజితేంద్రియః॥ పలాశసమిధాహోమోపయసాగోఘృతేనచ॥ త
ర్పణాశీతిసాహస్రంహోమశ్చాష్టసహస్రకః॥ బ్రాహ్మణాష్టశతీపూ
జ్యాశ్రీవాగ్బీజయుతంన్యసేత్ । సంపత్సారస్వతప్రాప్తిర్భవిష్యతిన
సంశయః॥ ఆపంచపూరుషంసిద్ధానాత్రకార్యావిచారణేతి॥ శ్రీంఐమి
తిసపల్లవన్యాసః॥ ధ్యానం॥ వరదాభయశుకపుస్తక కరకలితాంక
మలమధ్యగాంకలయే । కమలాంసస్మితవదనాంకనకావరణ స్థితాం
కాంచిత్॥ఇతి॥౪॥ ఇతిచతుర్థమన్త్రవివరణసంగ్రహః॥

పఞ్చమీఋక్.

ఓమ్॥ చన్ద్రాంప్రభాసాంయశసాజ్వలంతీంశ్రియంలోకేదేవజు
ష్టాముదారాం । తాంపద్మినీమీంశరణమహంప్రపద్యేఽలక్ష్మీర్మేన
శ్యతాంత్వాంవృణే॥

శ్రీవిద్యారణ్యభాష్యమ్

అత్రాహంశబ్దప్రక్షేపః ప్రామాదికః। చన్ద్రాంచన్ద్రవత్ప్రకాశ
మానాం।ప్రభాసాం-ప్రకృష్టాభాఃకాంతిర్యస్యాస్తాం। ఆబంతేత్యా
ప్। యశసా-కీర్త్యాజ్వలంతీం-ప్రకాశమానాం। దేవజుష్టాం-దేవైరి
న్ద్రాదిభిస్సేవితాంప్రీతాంవాఉదారాం-ప్రగల్భాంవాపద్మినీం-పద్మ
లతారూపాంపద్మాకారాంవా। ఈమితినిపాతఅనర్థకః।మితాతురె
ష్వనర్థకఃకిమిమీమితియాస్కవచనాత్ ఈకారవాచ్యాంవా। తాం-శ్రి
యం।లోకే-ఇహలోకే-శరణం-రక్షిత్రీం।ప్రపద్యేప్రపన్నోఽస్మి।అహ
మితిశేషః-అతఃహేశ్రీః। మే-మమ।అలక్ష్మీః అశ్రీః।నశ్యతాం- నాశం
ప్రాప్నోతు । త్వాంవృణే।శరణత్వేనకుర్వే॥౫॥ ఇతిప్రథమవర్గః॥౧॥

పృథ్వీధరాచార్యభాష్యమ్.

చన్ద్రాం- సంతోషకారిణీం।ప్రభాసాం-ప్రకర్షేణభాస్వతీం।లోకే-
లోకేషుచతుర్దశసు।యశసాజ్వలంతీం- ఐశ్వర్యసంపదాదార్యాదిప్ర
యుక్తకీర్త్యాప్రకాశమానాం।అతఏవదేవజుష్టాం-ఇంద్రాదిసేవితాం
ఉదారాం- విస్తారాం-సర్వవ్యాపినీమిత్యర్థః । పద్మినీం-కరధృతకమ

లామితియావత్ । ఈం-ఈకారవాచ్యాం। తాదృశీం శ్రియం-అహం-శరణం ప్రపద్యే- రక్షకీభవేతి వ్రజామి। మే-మమ। అలక్ష్మీర్యా- సానశ్యతాం-నాశం ప్రాప్నోతు। త్వాం లక్ష్మీమహం వృణే-మదాశ్రితజ్యేష్ఠా నిస్సరణాయ త్వాం ప్రతివరణం కరిష్యే। నాత్రాహం శబ్దః ప్రక్షిప్తః। సార్వదేశికశిష్టపాఠసంప్రతిపత్తేరిత్యాత్తరీయాః। దాక్షిణాత్యపాఠే తదదర్శనాత్ప్రక్షిప్తఏవ॥౫॥

భాగధేయభూషణమ్.

శ్రీసూక్తే ప్రథమే వర్గే ప్రజపేత్పంచమీ మృచం । మాయాబీజేన విన్యస్య భక్తితో భువనేశ్వరీం॥ అక్షీణభాసాం చంద్రాఖ్యాం జ్వలంతీం యశసా శ్రియం। దేవైర్జుష్టాముదారాం చ పద్మినీమీం భజామ్యహం॥ త్వాం వృణేత్యత్ర సాధేన మమా లక్ష్మీర్వినశ్యతు। ప్రత్యహం త్వేకసాహస్రం గోష్ఠస్థః ప్రజపేదృచం॥ అఖండదీపం ప్రజ్వాల్య గోఘృతేన జితేన్ద్రియః। ప్రత్యక్షరత్రిసాహస్రజపాన్సమ్యైతసంకల్పైః ॥ మండలైశ్చ త్రిభిః పూర్ణైర్దారిద్ర్యాన్ముచ్యతే ధ్రువం । దీక్షితశ్చతిలైర్హుత్వా విరజామంగదేవతాం॥ ఆమిక్షాశీ ధనం ప్రాప్య భూమిస్థం రాజవందితః। సంగ్రామే విజయం ప్రాప్య చాంద్రీం గతిమవాప్నుయాత్॥ అహస్సు ప్రజపేత్సారీం దక్షిణోత్తరమార్గగాం। తిలైశ్చ వ్రతైస్సహోజ్యేన జుహుయాత్పావకే స్వకే ॥ జపేద్దశాంశం సంతర్ప్య గంధకర్పూరవారిభిః హోమం కృత్వా దశాంశం చ పూజయేచ్చ సువాసినీః ॥ కమలైరర్చయేద్దేవీం గోభ్యోఘృతసంప్రదాపయేత్ । ఏతత్పుణ్యప్రభావేన దరిద్రోపి ధనీ భవేత్॥ హ్రీమిత్యాది షడంగన్యాసః॥ ధ్యానం॥ ఆకాశపద్మాకరచన్ద్రబింబప్లవోల్లసంతీం పరిపూర్ణకాంతిం । పద్మస్థితాం పద్మకరాం ప్రపద్యే లక్ష్మీమలక్ష్మీవినివృత్తయేన్వహమితి॥౫॥

షష్ఠీ ఋక్.

ఓమ్॥ ఆదిత్యవర్ణే తపసోధిజాతో వనస్పతిస్తవవృక్షోథబిల్వః । తస్యఫలానితపసానుదంతు మాయాన్తరాయాశ్చ బాహ్యా అలక్ష్మీః॥ ౬॥ ఇతి ద్వితీయవర్గే ప్రథమా ఋక్॥౧॥

శ్రీవిద్యారణ్యభాష్యమ్.

వృక్షోఽథేత్యథపదమపిబాహుళకాత్ । ఆదిత్యవర్ణే- ఆదిత్యస్య సూర్యస్యవర్ణ ఇవవర్ణోయస్యాస్తస్యాస్సంబోధనం । హేశ్రీః - తవ-తపసః-నియమాద్ధేతోః।వనస్పతిః- అపుష్పాఃఫలవంతోయె తేవనస్పతయఃస్మృతాఇతిమానవాత్। బిల్వః-బిల్వనామకః।వృక్షః- ద్రుమః। అధిజాతః-ప్రాదుర్భూతః। త్వత్కరాదితి శేషః । బిల్వోలక్ష్మ్యాఃక రేభవదితివామనపురాణేకాత్యాయనవచనాత్ । అథ - అనంతరం। తస్యబిల్వస్య।ఫలాని- పక్వశలాటుకాని। తపసా-త్వదనుగ్రహేణేత్యర్థః।అంతరా-అంతరింద్రియసంబన్ధినీ। మాయా- అజ్ఞానతత్కార్యాణిచ।బాహ్యాః-బహిరింద్రియసంబంధిన్యః। యాస్తాః । అలక్ష్మీః-అశ్రీయం।నుదంతు- అపనుదంతునివారయంత్విత్యర్థః॥౬॥

పృథ్వీధరభాష్యమ్.

అథేత్యనంతరార్థః। హేఆదిత్యవర్ణే సూర్యసమానకాంతే। తపసఃతపశ్చర్యార్థం।వనస్పతిః-యోబిల్వవృక్షఃతవనివాసయోగ్యః। అధిజాతః-ఉత్పన్నః। బిల్వాటవ్యాంమహాలక్ష్మీరుపాస్తేబిల్వనాయకమితి భార్గవపురాణాత్ । తస్యత్వత్కరజాతస్యబిల్వవృక్షస్య “తనుమధ్యాస్వహస్తోత్థంబిల్వద్రుమంసముపాశ్రితే ”తిభార్గవతన్త్రోక్తేశ్చ॥ప్రసూనాదీనిఫలానిమా-మాంప్రతి।అనర్హాః-అన్తర్గతాః।అలక్ష్మీః-యాబాహ్యాశ్చఅలక్ష్మ్యః । తవతపసాకరణేన । మదాశ్రితాన్తర్గతబాహ్యాలక్ష్మీరూపదుర్గతీస్సర్వాఃనుదన్త్విత్యాశయః॥

సారస్వతసిద్ధా.

ఆదిత్యవర్ణే- తరుణార్కవదరుణవర్ణే అరుణాంకరుణాతరంగితాక్షీమితిబాలారూపమత్రసూచితంభవతి। వనస్పతిర్బిల్వోవృక్షఃతవతపసోఽధిజాతః। నీవాతటనీతటేబిల్వారణ్యంత్వత్తపసేజాతమితిభావః। తనుమధ్యాపురాబాలానీవాతటముపాశ్రితా ।బిల్వారణ్యేతపశ్చక్రేలక్ష్మీర్లోకహితార్థినీ॥ఇతికాళికాపురాణవచనాత్ ।తస్యబిల్వస్య। ఫలానిత్వత్తపసాసశక్తికాని।మా- మయిస్థితాః।అన్తరాః హృద్గతా

జ్ఞానపాపాదిరూపిణ్యాః। బాహ్యాః-దారిద్ర్యాదిరూపిణ్యాః। యాఃదుర్గతయః తాః అలక్ష్మీః-నుదన్తు-నిరాసయన్తు। బిల్వానాథప్రియాయాస్తు నారాయణ్యాస్తపోబలాత్। బిల్వారణ్యంఫలత్యద్యలో కాలక్ష్మీనివృత్తయెఇతిబ్రహ్మాండపురాణవచనాత్। తత్రత్యబిల్వఫలస్యా నాశనాదికమలక్ష్మీపరిహారకంభవత్వితిభావః॥౬॥

సౌభాగ్యసంజీవనం.

'ద్వితీయవర్తేప్రథమామృచంజపేత్ప్రిణాతిబాలాతరుణారుణశ్రీః। యస్యాస్తపోయోగబలేనబిల్వఫలాన్యలక్ష్మీంశమయంతినృణాం॥తనుమధ్యాంమహాలక్ష్మీంశ మయంతినృణాం॥ తనుమధ్యాంమహాలక్ష్మీంబాలాత్రిపురసుందరీం। త్రిబిల్వపత్రైస్సంపూజ్యసహస్రంప్రజపేదృచం॥ త్రిష్టుప్ శివాక్షరాయస్యాశ్చివలక్షజపంచరేత్। బిల్వస్యహవిషాహోమఆజ్యహోమశ్చశస్యతే॥ ఐశ్వర్యేణార్చయేద్దేవీంబిల్వపత్రైర్హరిద్రయా। రుద్రలక్షప్రదీపైశ్చనీరాజనవిధించరేత్॥పక్వబిల్వపలాహారస్సతతంనియతవ్రతః।శాంతికృత్వావిధానేనజగదంబాప్రసాదతః॥అలక్ష్మీంపరిభూయాథమహాలక్ష్మీంస్థిరాంలభేదితి॥ఐంక్లీంసాఃఐంహ్రీంశ్రీంఇతిబీజషట్కేన అనులోమవిలోమపరివర్తితేనషట్త్రింశన్యాసాః॥ ధ్యానం॥ 'ఉద్యదాదిత్యసంకాశాంబిల్వకాననమధ్యగాం। తనుమధ్యాంశ్రియంధ్యాయెదలక్ష్మీపరిహారిణీం॥ ఇతి॥ అస్యమన్త్రస్యవిధివదేకాదశలక్షజపాత్ సారస్వతసిద్ధిః॥ చతుశ్చత్వారింశల్లక్షజపాన్మహదైశ్వర్యభోగభాగ్యాభివృద్ధిః। తావత్పారాయణమాత్రేణాపిసభక్తికేనతదుచితఫలసిద్ధిరితితత్వం। పంచదశాక్షర్యాంషష్ఠో హకారః షష్ఠీమిమామృచంలక్షయతి। షష్ఠ్యాఃగాయత్ర్యాఃప్రణవార్థాభివ్యంజకత్వేనహార్దాజ్ఞాననివృత్తిద్వారా మోక్షదాయకత్వం చసిద్ధమితిఫలితం॥ ౬॥

స్కాందేసనత్కుమారసంహితాయాం బిల్వమాహాత్మ్యే "శివలింగార్చనోద్యోగీజగద్రక్షణదీక్షితః। మహావిష్ణుస్తపశ్చక్రేతస్యైవసహచారిణీ॥ మహాలక్ష్మీస్తపస్తేపేభర్తృసేవాపరాయణా। తదా

బిల్వతరుర్జాతోలక్ష్మీదక్షిణహస్తతః ॥ తత్పత్రైరర్చయామాసమహా
విష్ణుశ్చశంకరం । బిల్వపత్రార్చితస్తుష్టోమహాదేవోదయానిధిః॥ సర్వ
దేవోత్తమత్వంచసర్వస్వాతంత్ర్యమేవచ । ప్రదదౌసర్వపూజ్యత్వం
సర్వసిద్ధించవిష్ణవే॥ శ్రీవృక్షఇతివిఖ్యాతో బిల్వద్రుర్దైవపూజితః॥త్రిగు
ణైస్త్రిదళైఃపత్రైస్త్రిమూర్తిప్రీతిదాయకః ॥ త్రయీమయోయం
విఖ్యాతోసితోదైవైశ్చనందనం । కైలాసేపిచ వైకుంఠేశ్వేతద్వీపేసు
రాలయే ॥ మందరాదిషుపుణ్యేషుక్షేత్రేషుసకలేష్వపి । పూజ్యంతేబి
ల్వతరవశ్శ్రీవృక్షాఇతినారద ॥ ఫలానిశ్రీతపోయోగాద్యస్యాలక్ష్మీని
రాసనే। లక్ష్మీప్రాప్త్యాపటీయాంసిసేవ్యంతేపుణ్యశాలిభిః ॥ జ్ఞానప్రద
మిమంవృక్షందారిద్ర్యపరిహారకం । శ్రీప్రియంయోర్చయేద్బిల్వంసన
రోభాగ్యవాన్భవేత్ ॥ శ్రీయంత్రంబిల్వపత్రైస్తుశివలింగమథాపివా।
యోర్చయేదన్వహం భక్త్యాపురుషార్థాంత్సమశ్నుతే॥ "ఇత్యాది॥

కాళిదాసకృతదేవీస్తోత్రేచ బిల్వార్చనప్రాశస్త్యముక్తం "చండి
త్వచ్చరణాంబుజార్చనవిధౌ బిల్వీదళోల్లుంఠనాత్త్రుట్యత్కంటకకో
టిభిఃపరిచయంయేషాంనజగ్ముఃకరాః। తేదండాంకుశచక్రచాపకులి
శశ్రేణీశతైరంచితాః జాయంతేపృథివీభుజః కథమివాంభోజప్రభైః
పాణిభిరితి"॥౬॥

ఇతిషష్ఠీఋగ్వివృతా॥

సప్తమీఋక్.

ఓం-ఉపైతుమాందేవసఖఃకీర్తిశ్చమణినాసహ।ప్రాదుర్భూతోస్మి
రాష్ట్రేస్మిన్కీర్తిమృద్ధిందదాతుమే॥౭॥

శ్రీవిద్యారణ్యభాష్యమ్.

హేశ్రీః । దేవసఖః-దేవోమహాదేవస్తస్యసఖాకుబేరః । కీర్తిః-కీ
ర్త్యభిమానినీతదాఖ్యాదక్షకన్యాదేవతా । మణినా-చింతామణినా-
మాణిభద్రేణకోశాధ్యక్షేణవా। సహ-సహితః। అహం। అస్మిన్రా
ష్ట్రే-జనపదే। ప్రాదుర్భూతః- ఉత్పన్నః।అస్మి- ఆసం।సదేవసఖస్త

త్సంబంధిసంగత్యా।కీర్తిం- యశఃకోశంవా!ఋద్ధిం-సర్వభోగ్యసమృద్ధిం। మే మహ్యాం। దదాతు-యచ్ఛతు॥౭॥

పృథ్వీధర భాష్యమ్.

దేవసఖః-కుబేరః। కీర్తిః-యశశ్చ।మణినా- చింతామణినాసహ। మాముపైతు-మాంప్రాప్నోతు।అస్మిన్రాష్ట్రే-మర్త్యలోకే।ప్రాదుర్భూతోస్మి-జాతః। త్వయాన్వేషణీయ స్త్వత్కటాక్షలక్ష్య ఇతియావత్।సదేవో మేమహ్యాం। కీర్తిః-దిగంతవిశ్రాంతంయశః।ఋద్ధిం-అష్టైశ్వర్యసమృద్ధించ। దదాతు-ప్రయచ్ఛతు॥౭॥

ఆండవల్లి.

హేశ్రీః।త్వదుపాసకోహంయస్మాదస్మిన్ రాష్ట్రే మర్త్యలోకేప్రాదుర్భూతోజాతోస్మితస్మాదహంమానవజన్మసాధారణానుపపత్తిమసహమానస్త్వాంప్రార్థయే । త్వదీయత్వాన్మ మత్వదాజ్ఞప్త్యో మాముద్ధర్తుందేవసఖః-కుబేరః-భవాయదేవాయనమఇత్యాదౌదేవశబ్దోమహాదేవేరూఢః । తస్యసఖా-దేవసఖః। రాజాహస్సఖిభ్యష్టచ్। కుబేరస్త్ర్యంబకసఖఇత్యభిధానం"కుబేరస్తపసాపూర్వంతోషయామాసశంకరం। శివార్థంతుమహాలక్ష్మీకుబేరస్యవశేస్థితా॥తస్మాల్లక్ష్మీప్రదానాయ కుబేరోధికృతోభవత్ । తస్మాద్ధిభక్త్వా త్సల్యంశ్రీదేవ్యాఃప్రకటీకృతం॥అనుగృహ్ణాతీయంశ్రీస్తంకుబేరఅనుధావతి"ఇతిఈశానసంహితావచనాత్ । కీర్తిః-యశోభిమానినీదేవతా।"కీర్తిర్మతిర్ధృతిఃపుష్టిస్సమృద్ధిస్తుష్టిరేవచ । శ్రుతిస్స్మృతిర్బలం మేధాశ్రద్ధారోగ్యజయాదికాః॥ దేవతాశక్తయస్సర్వా స్తత్తద్దేవాంశగాన్నృప।మహాలక్ష్మీ ముపాసంతేతస్యాః కింకర్యఏవతా"ఇతిభార్గవసంహితావచనాత్। కీర్తిర్లక్ష్మీప్రేష్యా। మణినాచింతామణినాసహ।"కామధేనుః కల్పవృక్షౌస్సుధాచింతామణి స్తథా। ఐరావణోచ్చైశ్రవసావప్సరః కౌస్తుభేందవః ॥ మహాలక్ష్మ్యంశగాస్సర్వే క్షీరసాగరసంభవాః॥శ్రియమేవోపజీవంతి తేషాందేవాశ్చదేవతా" ఇతిసారసంహితావచనాత్ మాముపైతుకీర్తిమృద్ధించమేదదాతు । మత్సమీపమాగత్యత్వ

దాజ్ఞయా తేమదిష్టంసాధయన్త్వితిభావః॥ ౭॥

శ్రీరత్నకోశే.

అనుష్టుభర్చం శ్రీసూక్తేసప్తమీం ప్రజపేద్బుధః। ద్వాత్రింశల్లక్షపర్యాప్తౌసిద్ధింప్రాప్నోతినాన్యథా॥ కుబేరాద్యాస్తస్యదేవాః ప్రత్యక్షాస్స్యుర్నసంశయః। చింతామణ్యాదిరత్నానిన వాపినిధయస్తథా॥ వశేతస్యభవిష్యంతిసిద్ధమన్త్రస్యయోగినః। భూతప్రేతపిశాచాదిగ్రహపీడానివారణం॥ ప్రయతః ప్రజపేన్మన్త్రం రాత్రికాలెవిశేషతః। దూర్వాభిర్బిల్వపత్రైశ్చసకుశైశ్చకుశేశయైః॥ సహరిద్రాక్షతయవైస్తండులైశ్చసమౌక్తికైః। కుంకుమైరర్చయేద్దేవీంప్రసూనైశ్చవిశేషతః। కేతకీకుందమందారైఃతులసీదమనాదిభిః।లక్ష్మీనామ్నాంసహస్రేణశ్రీబీజసహితేనచ॥ శ్రీయంత్రంపూజయేన్నిత్యం నిత్యకర్మావిరోధతః। ప్రజపేత్తుల్యగాయత్రీం పురశ్చరణదీక్షితః॥ సపాశాంకుశమాయాంచసహాకర్షణపల్లవం। స్వాహాన్తంచనమోన్తంచ శ్రీమంత్రమ్వృచియోజయేత్ । సప్రవాళాక్షమాలాకస్త్రిసంధ్యంనియతోజపేత్॥ ధూపయేద్యక్షధూపైశ్చఘృతదీపైశ్చభాసయేత్ । ద్రాక్షాఫలంచఖర్జూరం రంభాక్షీరేక్షుసంయుతం ॥ మధ్వాజ్యదాడిమీచూత నారికేళాంత్సమర్పయేత్ । సువాసినీస్సమభ్యర్చ్యస్తుత్వానైస్స్తోత్రపాఠకైః॥హుత్వాపామార్గసమిధోఘృతాహుతిపురస్సరాః। కట్వామ్లలవణాదీనిత్యక్త్వానియతభుగ్వ్రతీ॥ సార్ధద్వివత్సరేసిద్ధిం ప్రాప్నుయాన్నాత్రసంశయఇతి। ఆంహ్రీంక్రోం ఐంశ్రీంహ్రీంఆంహ్రీంక్రోంఇతి బీజనవకంప్రతిన్యాసంయోజయేత్ అస్యమన్త్రస్య కుబేరఋషిః।మణిమాలినీలక్ష్మీర్దేవతా। అనుష్టుప్ఛందః । శ్రీంబ్లూంక్లీంబీజాని॥ధ్యానం॥ రాజరాజేశ్వరీంలక్ష్మీంవరదాంమణిమాలినీం। దేవీందేవప్రియాం కీర్తింవందేకామ్యార్థసిద్ధయే॥ ౭॥ ఇతిసప్తమర్గ్వివృతిః॥

అష్టమీఋక్.

ఓం- క్షుత్పిపాసామలాం జ్యేష్ఠామలక్ష్మీం నాశయామ్యహం।అభూతిమసమృద్ధించసర్వాన్నిర్ణుదమేగృహాత్ ॥౮॥

శ్రీవిద్యారణ్యభాష్యమ్.

క్షుత్పిపాసామలాం-అశనాయాతృష్ణామలినాత్మికాం। జ్యేష్ఠాం శ్రియఃప్రాగుత్పన్నామిత్యర్థః। అలక్ష్మీం అశ్రియం।అహం।నాశయామి. నాశంప్రాపయామి। హేశ్రీః।త్వం। అభూతిం-అసంపత్తిం।తథా సర్వాంఅసమృద్ధిమపి అనభివృద్ధిం।మే-మమ।గృహాత్ - గేహాత్ ।నిర్ణుద నిస్సారయ॥౮॥

పృథ్వీధర భాష్యమ్.

హేఅగ్నే క్షుత్పిపాసామలాం - క్షుత్తృడ్భ్యాం-మలినాంకృశాంగీం। జ్యేష్ఠాం- శ్రియఃఅగ్రజాం। క్షీరోదమథన సమయేఅలక్ష్మ్యాః పూర్వముత్పన్నతయా జ్యేష్ఠతామాహుః । ఏతాదృశీమలక్ష్మీంఅశ్రియం।అహంనాశయామి। హేమహాలక్ష్మిత్వమేవంకురు।అభూతిం-అనైశ్వర్యం । సర్వామసమృద్ధిం - సకలభోగ్యవృద్ధిరాహిత్యంచ। మే గృహాత్-మమ గేహాత్।నిర్ణుద-ఉచ్చాటయ,నిరాసయేత్యర్థః॥౮॥

లక్ష్మీ యామళే.

ప్రజపేద్విధినానిత్యంశ్రీసూక్తేచర్చమష్టమీం।ప్రత్యక్షరసహస్రంచ గాయత్రీమపితావతీం॥ శ్రీగాయత్రీం దశాంశంతులక్ష్మీ మంత్రంశతాంశకం। అనిష్టపరిహారార్థోమంత్రోయంపరికీర్తితః॥ దౌర్భాగ్యంశమయేదేవదుర్గ్లిపింపరిమార్జయేత్ । వీరాసనసమాసీనఅగ్నిహోత్రపురఃస్థితః॥ఫలాశీప్రజపేన్మంత్రంభక్త్యారుద్రాక్షమాలయా । తిలహోమంప్రకుర్వీతవిరజామపిహావయేత్॥ ఘృతేనజుహుయాల్లక్ష్మీం దౌర్భాగ్యంతస్యనశ్యతి। సౌభాగ్యంజాయతేతస్యనాత్రకార్యావిచారణా॥రంహ్రీం శ్రీం హ్రీం రం ఇతిబీజపంచకేనసమన్త్రాంగన్యాసః॥ ధ్యానం॥ అజ్ఞానపాతకతమస్తతితీవ్రరశ్మిందౌర్భాగ్యభూధరవిదారణవజ్రమీడే। రోగార్తిఘోరఫణిమర్దనపక్షిరాజంలక్ష్మీపదద్వయమనర్థహరంసుఖార్థీ॥ ఖడ్గంస్వహాతచక్రంచకమలంవరమేవచ। కరైశ్చతుర్భిర్బిభ్రాణాంధ్యాయేచ్చంద్రాననాంశ్రియం॥ ఇత్యష్టమర్గ్వివరణసంగ్రహః॥౮॥

నవమీఋుక్.

ఓం-గన్ధద్వారాందురాధర్షాంనిత్యపుష్టాంకరీషిణీం। ఈశ్వరీంస
ర్వభూతానాంతామిహోపహ్వయేశ్రియం॥౯॥

శ్రీవిద్యారణ్య భాష్యమ్.

గన్ధః-ఘ్రాణగ్రాహ్యోగుణః, ద్వారం-లక్షణం,యస్యాస్తాం।దు
రాధర్షాం- కేనాపిధర్షితుమశక్యాం। నిత్యంపుష్టాం- నిత్యం-సదా-స
స్యాదిభిఃపుష్టాం- సమృద్ధాం।కరీషిణీం- కరీషశ్శుష్కగోమయాదిస్త
ద్వతీం। గవాశ్వాదిబహుపశుసమృద్ధామితియావత్। సర్వభూతా
నాం. సకలప్రాణినాం। ఈశ్వరీం-అధిష్ఠాత్రీం। ఆధారభూతాంవా।
తాం భూరూపాం।శ్రియం।ఇహ।ఉపహ్వయే-ఉపాహ్వయే।౯॥

పృథ్వీధర భాష్యమ్-

హేఅగ్నే।గంధద్వారాం- గంధవతీంపృథివీరూపాం। దురాధ
ర్షాం- దుస్సహాం, కేనాపిధర్షితుమశక్యామిత్యర్థః। నిత్యపుష్టాం-
నిత్యసస్యాదిభిః పోషణశీలాం। కరీషిణీం-శుష్కగోమయవతీంఅనేన
పృథివ్యాఅసంఖ్యాతపశుమత్వంవ్యజ్యతే । సర్వభూతానాం-సమస్త
ప్రాణినాం। ఈశ్వరీం- నియామికాం, ప్రభురూపాం। తాంశ్రియం-
లక్ష్మీం। ఇహ-అస్మిన్దేశే।అహముపహ్వయే-మత్సమీపంప్రత్యాగచ్ఛే
త్యాహ్వానంకరోమీత్యర్థః॥ విష్ణుపత్నీంమహాందేవీమితిభూసూక్తే।శ్రీ
భూనీళారమాదుర్గాసీతాసత్యాచభామినీ। రుక్మిణీతులసీరాధాస్స
ర్వాలక్ష్మ్యంశసంభవాఇతిశ్రీరహస్యే॥౯॥

వైఖానసవిద్యాయామ్.

ఋచమానుష్టుభీంగంధద్వారామితిజపేచ్ఛ్రియః। షష్ట్యుత్తరశ
తానాంతుసహస్రాణాంచసంఖ్యయా॥ పద్మాత్తుమాలయాపద్మాస
నస్థస్సహపార్థివం।బీజంవిన్యస్యమన్త్రైణశ్రీబీజేనచతజ్జపేత్॥ కేసరీచ
న్దనకస్తూరీశ్రీఖండాద్యైర్మనోహరైః। గంధద్రవైస్సమభ్యర్చ్యశ్రుతం
డిలేశ్రియమర్ధయేత్॥ గోబృందానుగతాంధ్యాత్వాసురభింసస్వమా
లినీం। పృథులాంప్రాణినామీశాందుగ్ధపూర్ణాంశ్రియమర్ధయేత్॥ కృషిఫ

లప్రదః ధనధాన్యపశుసమృద్ధికరః। పుణ్యాగంధప్రదః, మహాత్మ్యాసాద కః, ప్రభుత్వసాధకశ్చ మన్త్రో౽యం॥౯॥ ఇతినవమర్గ్వి వరణసంగ్రహః॥

దశమీబుుక్.

ఓం- మనసః కామమాకూతింవాచస్సత్యమశీమహి । పశూనాం రూపమన్నస్య మయిశ్శ్రీశ్శ్రయతాంయశః॥ ౧౦

శ్రీవిద్యారణ్య భాష్యమ్.

హే శ్రీః। మనసః కామం-మనోరథం-ఆకూతిం- సంకల్పం। వాచః- వాగిన్ద్రియస్య। సత్యం- యాథార్థ్యం। పశూనాం- గోమహిష్యాదీనాం। రూపం-క్షీరాది। అన్నస్య-అదనీయస్యయవవ్రీహ్యాదేః। రూపం భక్ష్యాదిచతుర్విధం। అశీమహి। లభేమహి। శ్రీః- సంపత్। యశః। కీర్తిశ్చ। మయి-తదుపాసకే। శ్రయతాం। ఆశ్రయతాం॥ ఇతిద్వితీయవర్గః॥౨

పృథ్వీధరభాష్యమ్.

మమమనసః కామం-భూరిమనోరథం। ఆకూతిం-సంతోషం। వాచస్సత్యం- వచసాంయథార్థతాం। పశూనాంరూపం-గజాశ్వగోమహిష్యాదిప్రాచుర్యం। అన్నస్యరూపం- భక్ష్యభోజ్యాదికం। యశః-కీర్తించ। యస్యాస్సకాశాత్- వయమశీమహి-లభేమహి। తాదృశీశ్రీర్లక్ష్మీః। మయిశ్రయతాం-సన్నిధత్తాం॥౧౦॥

మన్త్రకల్పార్ణవే.

మనసః కామమిత్యాద్యాంశ్రీసూక్తేదశమీమృచం । మనోవాఞ్ఛితయుతోనిత్యమష్టలక్షజపంచరేత్॥ వాక్సిద్ధిర్భోగసిద్ధిశ్చ భోగ్యలాభో భవేద్ధ్రువం। ఓమైంలంవం శ్రీమితిసపల్లవన్యాసః॥ ధ్యానం॥ తాంధ్యాయేత్సత్యసంకల్పాంలక్ష్మీంక్షీరోదనప్రియాం। ఖ్యాతాంసర్వేషుభూతేషుతత్త్వజ్ఞానబలక్రియాం॥ ఇతి॥ ఇతిదశమీబుుగ్వివృతా॥౧౦॥

ఏకాదశీబుుక్.

అథతృతీయవర్గేప్రథమాబుుక్.

ఓమ్॥ కర్దమేన ప్రజాభూతామయిసంభవకర్దమ। శ్రియంవాసయమేకులేమాతరంపద్మమాలినీం॥ ౧౧॥

శ్రీవిద్యారణ్యభాష్యమ్.

జర్దమేన- కర్దమాఖ్యేనపుత్రేణ। ప్రజాభూతా- ప్ర,ప్రకృష్టం,ప్రజా,అపత్యంయస్యాస్సా, సుపుత్రేత్యర్థః. ప్రజాపత్యమితియాస్కవచనాత్। భూతా-అభవత్।అతః। హేకర్దమ-శ్రీపుత్ర। త్వం।మయి-మదీయగృహే। సంభవ-సంవస।పద్మమాలినీం- కమలమాలాధారిణీం। మాతరం-తవజననీం, శ్రియం-లక్ష్మీం। మే-మమ। కులే-వంశే।వాసయ-నివాసయ॥ ౩॥౧॥౧౧॥

పృథ్వీధరభాష్యమ్.

హేకర్దమ-శ్రీపుత్ర। మయిసంభవ- మయిప్రసాదంకురు।యతః శ్రీః।త్వయాకర్దమేన।ప్రజాభూతా-పుత్రవతీజాతా। తస్మాత్।మాతరం-తవజననీం।పద్మినీం-పద్మరచితమాలికాం।శ్రియం-లక్ష్మీం।మమ। కులే-వంశే । వాసయ- ప్రతిష్ఠాపయ । త్వత్ప్రాసతీవాసంకరోత్విత్యర్థః॥ ౩॥౧॥౧౧॥

మన్త్రకల్పార్ణవే.

కర్దమేనేత్యాదికాంతుశ్రీసూక్తైకాదశీమృచం । గావంసవత్సాం సంపూజ్యజపేదమరలతుకం॥వంశ్రీంవమితిన్యాసః॥ ధ్యానం॥సవత్సాగౌరివప్రీతాకర్దమేనతథేందిరా।కల్యాణీమద్గృహేనిత్యంనివసేత్పద్మమాలినీ॥ మన్త్రసిద్ధౌతుచిరావిచ్ఛిన్నవంశపరంపరాభివృద్ధి రఖండితైశ్వర్యలాభశ్చభవతి। సన్తానసౌభాగ్యప్రదోయంమన్త్రః॥ పద్మామమాలయాగోష్ఠేప్రజపేత్।బాలేభ్యఃపయోదద్యాద్బాలికాభ్యశ్చప్రత్యహంసువాసినీమర్చయేత్సపుత్రామితి॥ ౩॥౧॥౧౧॥

ఇత్యేకాదశీఋగ్వివృతా.

ద్వాదశీఋక్.

అథతృతీయవర్గేద్వితీయాఋక్,

ఓం॥ఆపస్స్రజంతుస్నిగ్ధానిచిక్లీతవసమేగృహే । నిచదేవీంమాతరంశ్రియంవాసయమేకులే॥ ౧౨॥

శ్రీవిద్యారణ్యభాష్యమ్.

ఆపః-అబభిమానిన్యోదేవతాః।స్నిగ్ధాని-స్నేహయుక్తానికార్యాణి।సృజంతు-ఉత్పాదయంతు । అపాంస్నేహగుణవత్త్వాదితిభావః। హేచిక్లీత- చిక్లీతాఖ్యశ్రీపుత్ర।మే-మమ। గృహే-గేహే।నివసచ-వాసంకురు।అపిచ।తాందేవీంమాతరం-శ్రియం।మే-మమ।కులే।నివాసయ సంవాసయ॥౩॥౨॥౧౨॥

సూక్తార్థసఙ్గ్రహః.

యదగ్రేఆపఏవాసన్ అద్భ్యస్సర్వమభూజ్జగత్। నారాస్తాఅయనంయస్యసహినారాయణఃపరఃసూతేనరాంశ్చయాఆపస్తాయదస్యాయనంహరేః । తస్యాస్యాభావికీశక్తిర్దేవీ నారాయణీ స్మృతా॥అద్భ్యోహిపృథివీజాతా అగ్నిరప్యబ్భవస్తథా । వాయురర్కోహ్యపాంవత్సశ్చన్ద్రమాస్సర్వమప్యథ॥ జీవంజీవరసందివ్యమమృతంజలముచ్యతే। జాయతేలీయతేయత్రజగత్తజ్జలమీరితం॥ తజ్జలాసిచశాంతాత్మాచిరంజలముపాసతే॥ తస్మాత్సర్వనిదానానామపాంస్రష్టృత్వముచ్యతే।అప్సుప్రతిష్ఠితస్స్నేహస్తేనైవపరమాణవః॥జగద్భావాయసంబద్ధాస్తద్ధానౌస్యాజ్జగల్లయః।తస్మాదుపాసకోదేవీంప్రార్థయేదప్స్వరూపిణీం॥భోగ్యద్రవ్యాణిసర్వాణిమమస్నిగ్ధానిమాతృకాసృజతుశ్రీరపాందేవీ భోగభావాయభామినీ॥ శ్రీదేవ్యాస్తనయోజజ్ఞేచిక్లీతోనామమన్మథః।అబన్నవికృతౌచిత్తేజాతః కామోహిచిత్తజః॥అయమేవహిసంసారహేతుస్సర్వార్థసాధకః। జగత్కామహితంసర్వంయేనద్వైతఫలోదయః।యశ్చాకామహతోదేహీశ్రోత్రియోబ్రహ్మణిస్థితఃబ్రహ్మసంపత్స్యతేతస్యకర్తవ్యంనహివిద్యతే।లక్ష్మ్యాస్త్రివర్గరూపాయాఃప్రాప్తిఃకామనిబంధనా॥తస్మాచ్చిక్లీతనామానంలక్ష్మీపుత్రంహిదుర్జయం।కామదేవంసమారాధ్యయత్నతఃప్రాప్నుయాచ్ఛ్రియం॥లక్ష్మీః ప్రయత్నసాధ్యాహియత్నః కామసముద్భవః। తస్యధర్మావిరుద్ధస్యవిభూతిత్వంహరేర్యతః ॥ చిక్లీతశ్శ్రీసుతస్స్వామిన్ చిరంనివసమద్గృహే । మత్కులే సుచిరంతిష్ఠ మచ్చిత్తే సన్నిధింకురు॥

త్వదాగమనమాత్రేణత్వన్మాతా త్వామనువ్రజేత్ । త్వయిప్రీతిపరా సాపి త్వచ్ఛందోనువర్తినీ॥ శ్రీదేవీంతాంమమగృహే చిరంవాసయ మాతరం। నమోస్తుతుభ్యంచిక్లీత శ్రీదేవ్యై చ నమోనమః॥ఏతత్తాత్పర్యకాంసూక్తే ప్రజపేద్ద్వాదశీమృచం । చంద్రమాఋషిరేతస్యా దేవతా త్వమృతేశ్వరీ॥ చిక్లీతమాతా శ్రీశ్ఛందోనుష్టుబ్వం బీజముచ్యతే । చతుష్షష్టి సహస్రాణి ప్రజపేన్మన్త్రసిద్ధయే॥ నద్యాస్సముద్రగామిన్యాస్తీరే బిల్వతరోస్తటే। జలకుంభంసమభ్యర్చ్య చేష్టంచాభీష్టకాంచరేత్ ।యచ్చయాజుషశాఖాయాముక్తమారుణకేతుకే। తేనతంత్రేణసహితంస్వశాఖోక్తవిధించరేత్॥ ప్రపాదానం ప్రకుర్వీతదద్యాత్పానీయమేవచ। సువాసినీభ్యోవిప్రేభ్యస్తదపత్యేభ్యఏవచ॥భూతాప్యాయనతోదేవీతుష్యతిశ్రీర్హరిప్రియా । తస్యాన్నం భోగ్యజాతంవతదిచ్ఛాసమకాలికం॥ హితంమృష్టంసమృద్ధం చశుద్ధంయావదపేక్షితం। తత్కుటుంబస్య పర్యాప్తంతదాశ్రితజనస్యచ ॥ తదావాసే తత్తులే చ మహాలక్ష్మీఃస్థిరాభవేత్॥ఇతి॥ఇతిద్వాదశీఋగ్వ్యాఖ్యాతా॥

త్రయోదశీఋక్.

ఓం॥ఆర్ద్రాంపుష్కరిణీంపుష్టింపింగళాంపద్మమాలినీం। చన్ద్రాంహిరణ్మయీంలక్ష్మీంజాతవేదోమఆవహ॥౩॥౪॥౧౩॥

శ్రీవిద్యారణ్యభాష్యమ్.

అథతృతీయవర్గేతృతీయాఋక్॥ ఆర్ద్రామితి॥ ఆర్ద్రాం-ఆర్ద్రగంధాం।పుష్కరిణీం- అభిషేకోద్యుక్తదిగ్గజశుండాగ్రాం । పుష్కరశబ్దోగజశుండాగ్రవాచకః । పద్మవతీంవా । పద్మలతారూపాంవా। పుష్ట్యభిమానినీం- పుష్టిరూపాంవా।పుష్టిరూపేణసంస్థితేతిమార్కండేయవచనాత్। పింగళాం-పింగళవర్ణాం।పద్మమాలినీమిత్యాది॥సిద్ధమన్యత్॥ ౧౩॥ మతాంతరేమన్త్రపాఠోభిద్యతే-నచఉత్తరఋగిత్యేవావగమ్యతే.

చతుర్దశీ ఋక్.

ఓం॥ ఆర్ద్రాం యఃకరిణీం యష్టింసువర్ణాం హేమమాలినీం। సూర్యాంహిరణ్మయీంలక్ష్మీంజాతవేదోమఆవహ॥౧౪॥

శ్రీవిద్యారణ్య భాష్యమ్.

ఆర్ద్రాం-పూర్వోక్తాం। యఃకరిణీం- యష్టికరాం, వేత్రహస్తామిత్యర్థః। "టిలోపశ్ఛాందసః"। తద్వతీం-దండకారిణీం, దండకరాం వా।యష్టిం- దండరూపాం ధర్మదండస్వరూపిణీమితి బ్రాహ్మోక్తేః। సువర్ణాం- శోభనవర్ణాం। రుక్మరూపిణీం,రుక్మిణీం, రుక్మదేవతాం వా। హేమమాలినీం- హేమవికృతశృంఖలాదిమాలావతీం।సూర్యాం సూర్యవత్ప్రకాశమానాం। తద్రూపాంవా।సిద్ధమన్యత్॥౩॥౪॥౧౪॥

పృథ్వీధరభాష్యమ్.

త్రయోదశీఋక్॥ హేజాతవేదః సంస్కృతాగ్నే! ఆర్ద్రాం-శీతలగుణాం। పుష్కరిణీం-గజశుండాగ్రవతీంవా। పుష్టిం- పోషణకరీం। సువర్ణాంశోభనకాంతిం। హేమమాలినీం- హేమపద్మరచితస్రగ్విణీం సూర్యాం- ఐశ్వర్యరూపాం। హిరణ్మయీం- స్వర్ణరూపాం। మే-మదర్థం।ఆవహ-ఆవాహనంకురు॥౧౩॥

చతుర్దశీఋక్॥ హేఅగ్నే! ఆర్ద్రాం-పూర్వోక్తాం। పుష్కరిణీం-కరిహస్తాగ్రవతీం। యష్టిం-పాలాశాదిదండరూపాం। ఇష్టిమితిపాఠే యాగస్వరూపాం। పింగళాం-కద్రువర్ణాం। పద్మమాలినీం-పూర్వోక్తరూపాం। చన్ద్రాం-సంతోషకరీం, చంద్రమండలవాసినీం, చంద్రరూపాం,కర్పూరధారిణీంవా। హిరణ్మయీం- సువర్ణమయీం।ధనరూపాం,ధనప్రచురాంవా।లక్ష్మీం। మేమదర్థం। మమేతిపాఠేమత్సంబంధిప్రయోజనాయ।ఆవహ॥౧౪॥

శ్రీతత్త్వే.

మమకారోమదశ్చేతివర్తేతేపార్శ్వయోర్ద్వయోః।దేవతేగజరూపిణ్యౌశ్రీదేవీమభిషించతః॥ తయోశ్శుండాగ్రయోర్ధ్భాతఆశాప్రీత్యాహ్వయావుభౌ। సువర్ణకలశౌతాభ్యాంతృప్తిపూర్ణాంభసాన్వహం॥

హృత్పద్మవాసినీ దేవీచిద్రూపిణ్యభిషిచ్యతే । దేహేంగ్ర హాత్మకేవిష్ణో త్సహానన్దేనవిష్ణునా॥ ఏతావాన్గజలక్ష్మ్యాస్తువిభూతేర్విస్తరోద్భవః। తాంస్మరేదభిషేకార్ద్రాంపుష్టిదాంపుష్టిరూపిణీం॥రుక్మాభాంస్వప్నధీగమ్యాంసువర్ణాంస్వర్ణమాలినీం॥సూర్యామైశ్వర్యరూపాంచసవిత్రీం సూర్యరూపిణీం। ఆత్మసంజ్ఞాంచ చిద్రూపాం జ్ఞానదృష్టిస్వరూపిణీం।చక్షుః ప్రకాశదాంచైవహిరణ్యప్రచురాంతథా। స్వర్ణాత్మనావిర్భూతాంచజాతవేదోమఆవహ । ఋచమేతాంజపేన్నిత్యంపశ్యన్నర్కందివాద్విజః । పద్మాకరేతటాకేవా ప్రత్యహంత్రిసహస్రకం। మండలత్రయపర్యంన్తం వ్రతదీక్షాపరాయణః । సువాసినీశతంపూజ్యంసాలంకారంసదక్షిణం । సిద్ధాగజాంతైశ్వర్య మారోగ్యంభాగ్యమేవచ । సర్వార్థసిద్ధిమంతేతు సూర్యసాయుజ్య మాప్నుయాత్। మైత్ర్యాదివృత్తిభిశ్చార్ద్రాంవిరాజఃకరుణాం శ్రియం । దయార్ద్రాం వేత్రహస్తాంచవ్రతదండస్వరూపిణీం । పింగళాభాం ప్రసన్నాస్యాం పద్మమాలాధరాంతథా । చంద్రస్థాంచంద్రరూపాం వచంద్రాంచ స్రగ్ధరాంతథా । హిరణ్మయీంమహాలక్ష్మీ మృచమేతాంజపేన్నిశి। ఆరభ్యశుక్లపంచమ్యామాస్వేవదశ రాత్రిషు।ప్రాప్తైకోత్తరవృద్ధ్యైవ వజపేద్వ్రతపరాయణః । ద్వాత్రింశన్మాసపర్యంతం పునశ్చరణముచ్యతే। చంద్రమండలమాలక్ష్యలక్ష్మీంశ్రీలలితాంబికాం । సిద్ధౌతుసార్వభౌమత్వంవశీకరణమేవచ । పూర్ణానందప్రతిష్ఠాంచకీర్తింభోగం మహాధనం। ప్రాప్యాంతేచన్ద్రసాయుజ్యంప్రాప్నోత్యేవనసంశయః ఇతి॥ఇతిత్రయోదశచతుర్దశర్చోర్వ్యాఖ్యాతె॥౧౩॥౧౪॥

పఞ్చదశీఋక్.

తృతీయవర్గేఋక్పంచమీ.

ఓం॥తాంమఆవహజాతవేదోలక్ష్మీమనపగామినీమ్। యస్యాంహిరణ్యంప్రభూతంగావోదాస్యోశ్వాన్విన్దేయంపురుషానహం॥౧౫॥

శ్రీవిద్యారణ్యభాష్యమ్.

ఇయంఋక్ ద్వితీయాఋచావ్యాఖ్యాతా। ప్రభూతం- భూయి

ష్ఠం- గావః-గాః । దాస్యః-పరిచారికాః । ఉభయ త్రశేస ర్గేజస్ । ఇ యాఙ్ విశేషః। ఇతితృతీయోవర్గః॥౩॥౫॥౧౫॥

పృధ్వీధరభాష్యమ్.

హేజాతవేదః-అగ్నే।యస్యాం-లక్ష్మ్యాం-ఆగతాయాంసత్యాం ప్రభూతంహిరణ్యం-పుష్కలంధనం। గావః-గోమహిష్యాదీన్।దా స్యః.దాసీజనాన్ । అశ్వాన్.తురగాదీన్। పురుషాన్-పుత్రమిత్రక ళత్రాదీన్। విందేయం- అహంలభేయం।అనపగామినీం-నివృత్తిరహి తాం।తాం-తాదృశీం। లక్ష్మీం-శ్రియంమే-మదర్థం।ఆవహ- ఆవాహ నంకురు॥౧౫॥ ఇతిశ్రీసూక్తభాష్యంసమాప్తం. ... *

మన్త్రకల్పార్ణవే.

పంచదశ్యాఋచః కుబేరఋషిః। ప్రస్తారపఙ్క్తి-ఛందః। హ్రీంశ్రీం హ్రీమితిబీజాని । ద్విధావిభక్తమన్త్రేణసబీజత్రయేణపల్లవేనత్రివా రమనులోమవిలోమపరివర్తనతష్షోఢాన్యాసః॥ ధ్యానం॥ ధ్యాయేల్ల క్ష్మీంప్రహసితముఖీం రాజ్యసింహాసనస్థాంముద్రాశక్తిం సకలవిను తాంసర్వసంసేవ్యమానాం । అగ్నౌపూజ్యామఖిలజననీం హేమవ ర్ణాంహిరణ్యాం భాగ్యోపేతాంభువనసుఖదాంభార్గవీంభూతిదా త్రీం॥మన్త్రోయంధాన్యరాశేరుపరి పద్మాక్షమాలయా తులసీకాష్ఠ మాలయావాప్రత్యహమష్టశతోత్తరత్రిసహస్రప్రకారేణసహస్రదివ సజపాత్సిద్ధోభవతి। వ్యాఘ్రాజినేమహేన్ద్రనీలాక్షమాలయాపంచ లక్షజపాచ్ఛత్రూన్జయతి।వస్త్రాసనేదర్భాస్తరణేవారుద్రాక్షమా లయానవలక్షజపాద్విద్యాంప్రాప్నోతి। వేత్రాసనేసువర్ణాక్షమాల యాకోటిజపాద్రాజ్యంప్రాప్నుయాత్।ఐహికసర్వకామప్రదోయం మంత్రః। అర్థతస్త్వేషాదిత్యేయాం మృచమనుకరోతి । అన్యదన్యత్రోక్త మేవేతిసమానం॥౧౫॥ఇతిపఞ్చదశీఋగ్వివృతా॥

ఫలస్తుతిః.

నిరుక్తకారోక్తశ్రీసూక్తఫలస్తుతిః॥ యశ్శుచిః ప్రయతోభూత్వా

జుహుయాదాజ్యమన్వహం । శ్రియఃపంచదశర్చంచశ్రీకామస్సతతం జపేత్॥౧॥

యఃశ్రీకామః సశుచిః ప్రయతశ్చభూత్వాసతతంసంకల్పదినాది పంచదశాబ్దేషుప్రత్యహం స్వశాఖోక్తవిధానేనాగ్నిం సంస్కృత్య శ్రీసూక్తపంచదశఋగ్భిఃపంచదశాజ్యాహుతీః హుత్వాతతఃపరం శ్రియఃశ్రీసూక్తస్థపంచ దశర్చంసాకల్యేనైకవారమితి యథాశక్త్యఖండపారాయణంకుర్యాత్। అథవాపంచదశవారమఖండపారాయణంకృత్వాతతఏకైకామృచంవిధివద్యథాసంఖ్యంజపేత్ తదశక్తౌలౌకికేగ్నావపిపంచదశఋగ్భిఃప్రత్యహంపంచదశాజ్యాహుతీర్హుత్వాపంచదశవారంశ్రీసూక్తంజపేత్తస్యశ్రీకామస్య తస్మిన్నేవజన్మనిమహతీ శ్రీప్రాప్తిర్భవిష్యతీతివిజ్ఞాయతే.విధివదనుష్ఠానాసమర్థస్యతుఛాయామాత్రంవాయథాయోగ్యంవాఫలంభవతి। ప్రతిబంధకబాహుళ్యేతు జన్మాంతరేఫలానుభవోభవిష్యతీతిసిద్ధాంతః॥ తదుక్తంమన్త్రరహస్యే“అధికారీయథాదేశేయథాకాలేయథామనుం। యాదృగ్విధానసంధానఃప్రజపేత్తాదృశంఫలం॥కాలదేశక్రియారూపాద్యనురూపం లభేన్నరః।అత్యుత్కటేనపుణ్యేనతస్మిన్నేవహిజన్మని॥ తత్ఫలంప్రాప్నుయాత్సిద్ధో నాత్రకార్యావిచారణా । పుణ్యస్యానుత్కటత్వేతు చిరాత్కించిత్ఫలంలభేత్॥ ప్రతిబంధకబాహుళ్యేఫలంజన్మాన్తరేభవేత్।నదేవతోషణంవ్యర్థంభవిష్యతికదాచన॥తస్మాన్మంత్రంజపేద్యోగీయతశ్శుద్ధేన్ద్రియక్రియ”ఇతి॥౧॥

శ్రీలక్ష్మీనారాయణార్పణమస్తు.

ఓంతత్సత్.

శ్రీ ర స్తు.

ఋగ్వేదీయ సౌభాగ్యలక్ష్మ్యుపనిషత్.

(**)

ఓంవాఙ్మేమనసీతిశాంతిః॥ ॥ అథభగవన్తందేవాఊచుః హేభగవన్నఃకథయసౌభాగ్యలక్ష్మీవిద్యాంతథేత్యవోచత్ భగవానాదినారాయణః।సర్వేదేవాయూయంసావధానమనోభూత్వాశృణుత।తురీయరూపాంతురీయాతీతాంసర్వోత్కటాంసర్వమన్త్రాసనగతాం పీఠోపపీఠదేవతాపరివృతాంచతుర్భుజాంశ్రియం హిరణ్యవర్ణామితి పంచదశర్గ్భిర్ధ్యాయథ ॥ అథపంచదశఋగాత్మకస్యశ్రీసూక్తస్యానందకర్దమ చిక్లీతేందిరాసుతా ఋషయః । శ్రీరిత్యాద్యఋచః। చతుర్దశానామృచామానందాద్యృషయః । హిరణ్యవర్ణాద్యృక్త్రియస్యానుష్టుప్ఛందః । కాంసోస్మీత్యస్యబృహతీఛందః । తదన్యయోర్ద్వయోస్త్రిష్టుప్ఛందః । అనుష్టుక్పునరష్టకస్య । శేషస్యప్రస్తారపఙ్క్తిః। శ్రీరగ్నిర్దేవతా।హిరణ్యవర్ణామితిబీజం। కాంసోస్మీతి శక్తిః। హిరణ్మయాచంద్రారజతస్రజాహిరణ్యస్రజా హిరణ్యాహిరణ్యవర్ణేతిప్రణవాదినమోన్తైశ్చతుర్థ్యంతైరంగన్యాసః॥అథవక్త్రైరంగన్యాసః మస్తకలోచనశ్రుతిఘ్రాణవదనకంఠ బాహుద్వయహృదయనాభిగుహ్యపాయూరుజానుజంఘేషుశ్రీసూక్తైకర్చంక్రమశోన్యసేత్॥ అమలకమలసంస్థాతద్రజఃపుంజవర్ణాకరకమలధృతేష్టాభీతియుగ్మాంబుజాచ। మణిమకుటవిచిత్రాలంకృతాకల్పజాలైస్సకలభువనమాతాసంతతంశ్రీశ్శ్రియైనః॥ తత్పీఠంకర్ణికాయాంససాధ్యం శ్రీబీజం । వస్వాదిత్యకలాపద్మేషుశ్రీసూక్తగతార్ధార్ధర్చాతద్బహియ్యఙ్శ్చిరితిమాతృకయాచశ్రియం । యంత్రాంగదశకంచవిలిఖ్య శ్రియమావాహయేత్। అంగైఃప్రథమావృతిః।పద్మాదిభిర్ద్వితీయాలోకేశైస్తృతీయాతదాయుధైస్తురీయావృతిర్భవతి శ్రీసూక్తేనావాహనాది షోడశసహస్రజపః।సౌభాగ్యరమైకాక్షర్యాభృగునృచద్గా

యత్రి శ్రియఋష్యాదయః । శమీతిబీజశక్తీ। శ్రామిత్యాదిషడంగం॥ భూయాద్భూయోద్విపద్మాభయవరదకరాతప్తకార్తస్వరాభా శుభ్రాభ్రాభేభయుగ్మద్వయకరధృతకుంభాద్భిరాసిచ్యమానా।రత్నౌఘాబద్ధమౌళిర్విమలతరదుకూలార్తవాలేపనాఢ్యాపద్మాక్షీ పద్మనాభోరసికృతవసతిఃపద్మగా శ్రీశ్రియైనః తత్పీఠంఅష్టపత్రంవృత్తత్రయం ద్వాదశరాశిఖండం చతురశ్రంరమాపీఠంభవతి । కర్ణికాయాంససాధ్యంశ్రీబీజం । విభూతిరున్నతిఃకాంతిస్సృష్టిః కీర్తిస్సన్నతిర్వ్యుష్టిరుత్కృష్టిబుద్ధిరితిప్రణవాదినమోంతైశ్చతుర్థ్యం తైర్నవశక్తింయజేత్।అంగైఃప్రథమావృతిః।వాసుదేవాదిద్వితీయాబాలక్యాదితృతీయా ఇన్ద్రాదిభిశ్చతుర్థీభవతి।ద్వాదశలక్షజపః। శ్రీర్లక్ష్మీర్వరదావిష్ణుపత్నీ వసుప్రదాహిరణ్యరూపాస్వర్ణరూపాస్వర్ణమాలినీరజతస్రజాస్వర్ణప్రభాస్వర్ణప్రాకారాపద్మవాసినీపద్మహస్తాపద్మప్రియా ముక్తాలంకారాచంద్రాసూర్యాబిల్వప్రియా ఈశ్వరీభుక్తిర్ముక్తివిభూతిబుద్ధిస్సమృద్ధిఃకృష్టిఃపుష్టిర్ధనదాధనేశ్వరీశ్రద్ధాభోగినీభోగదాసావిత్రీధాత్రీత్యాదిప్రణవాదినమోంతాశ్చతుర్థ్యంతామన్త్రాః। ఏకాక్షరవదంగాదిపీఠం।లక్షజపః।దశాంశంతర్పణం।శతాంశంహవనం।సహస్రాంశంద్విజతృప్తిః। నిష్కామానామేవశ్రీవిద్యాసిద్ధిః॥ నకదాపిసకామానామితి॥॥

అథహైనందేవాఊచుస్తురీయయామాయయానిర్దిష్టంతత్వంబ్రూహీతితథేతిసహోవాచయోగేనయోగోజ్ఞాతవ్యోయోగోయోగాత్ప్రవర్ధతేయోప్రమత్తస్తుయోగేనసయోగీరమతేచిరంసమాపయ్యనిద్రాం సుజీర్ణేఽల్పభోజీశ్రమత్యాజ్యబాధేవివిక్తేప్రదేశే। సదాసీతనిస్తృష్ణ ఏషప్రయతోఽథవాప్రాణరోధోనిజాభ్యాసమార్గాత్॥ వక్త్రేణాపూర్యవాయుంహుతవహనిలయేఽపానమాకృష్య ధృత్వాస్వాంగుష్ఠాద్యంగులీభిర్వరకరతలయోష్షడ్భిరేవంనిరుంధ్య।శ్రోత్రేనేత్రేచనాసాపుటయుగళమధోస్నేనమార్గేణసమ్యక్పశ్యంతిప్రత్యయాంసంప్రణవబహువిధధ్యానసంలీనచిత్తాః। శ్రవణముఖనయననాసాని రోధనే

నైవకర్తవ్యం। శుద్ధసుషుమ్నాసరణౌ స్ఫుటమమలం శ్రూయతేనాదః। విచిత్రఘోషసంయుక్తానాహతే శ్రూయతేధ్వనిః । దివ్యదేహశ్చ తేజస్వీ దివ్యగంధోప్యరోగవాన్। సంపూర్ణహృదయశ్శూన్యే త్వారంభే యోగవాన్ భవేత్। ద్వితీయాంవిఘటీకృత్యవాయుర్భవతిమధ్యగః। దృఢాసనో భవేద్యోగీపద్మాద్యాసనసంస్థితః। విష్ణుగ్రంథేస్తతో భేదాత్పరమానందసంభవః। అతిశూన్యోవిమర్దశ్చ భేరీశబ్దస్తతో భవేత్।తృతీయాంయత్నతో భిత్త్వానినాదో మర్దళధ్వనిః। మహాశూన్యంతతోయాతిసర్వసిద్ధిసమాశ్రయం। చిత్తానందంతతో భిత్త్వాసర్వపీఠగతానిలః।నిష్పత్తౌవైష్ణవశ్శబ్దః క్వణనీతిక్వణో భవేత్ ।ఏకీభూతంతదాచిత్తంసనకాదిమునీడితం । అంతేనంతంసమారోప్యఖండేఖండంసమర్పయన్। భూమానం ప్రకృతింధ్యాత్వా కృతకృత్యోమృతో భవేత్। యోగేన యోగంసంరోధ్యభావంభావేనచాంజసా। నిర్వికల్పంపరంతత్వంసదాభూత్వాపరంభవేత్ । అహంభావంపరిత్యజ్య జగద్భావమనీదృశం। నిర్వికల్పస్థితోవిద్వాన్ భూయోనాప్యనుశోచతి।సలిలేసైంధవం యద్వత్సామ్యంభవతియోగతః। తథాత్మమనసోరైక్యం సమాధిరభిధీయ్యతే। యదాసంక్షీయతేప్రాణో మానసంచప్రలీయతే। తదాసమరసత్వంయత్ సమాధిరభిధీయతే। యత్సమత్వంతయోరత్రజీవాత్మపరమాత్మనోః । సమస్తనష్టసంకల్పస్సమాధిరభిధీయ్యతే। ప్రభాశూన్యంమనశ్శూన్యంబుద్ధిశూన్యంనిరామయం। సర్వశూన్యం నిరాభాసం సమాధిరభిధీయతే। స్వయముచ్చరితే దేహే దేహీనిత్య సమాధినా-నిశ్చలంతంవిజానీయాత్స మాధిరభిధీయతే । యత్ర యత్ర మనోయాతి తత్రతత్రపరంపదం।తత్రతత్రపరంబ్రహ్మసర్వత్రసమవస్థితమితి॥ అథ హైనం దేవాఊచుర్నవచక్రవివేకమనుబ్రూహీతితథేతిసహోవాచ ఆధారేబ్రహ్మచక్రంత్రిరావృత్తిభగమండలాకారంతత్రమూలకందే శక్తిః। పావకాకారంధ్యాయేత్తత్రైవకామరూపపీఠం సర్వకామఫలప్రదంభవతి। ఇత్యాధారచక్రం।ద్వితీయంస్వాధిష్ఠానచక్రంషడ్దళం తన్మధ్యేపశ్చిమాభిముఖంలింగంప్రవాళాంకురసదృశం ధ్యాయేత్త

త్రైవోడ్యాణపీఠజగదాకర్షణసిద్ధిదంభవతి। తృతీయంనాభిచక్రంపంచావర్తంసర్పకుటిలాకారంతన్మధ్యేకుండలినీంబాలార్క కోటిప్రభాం తనుమధ్యాంధ్యాయేత్।సామర్థ్యన్శక్తిస్సర్వసిద్ధిప్రదాభవతి। మణిపూరకచక్రంహృదయచక్రమష్టదళమధోముఖం। తన్మధ్యేజ్యోతిర్మయలింగాకారంధ్యాయేత్। సైవహంసకళాసర్వప్రియా సర్వలోకవశ్యకరీభవతి। కంఠచక్రంచతురంగులంతత్రవామే ఇడాచంద్రనాడీ దక్షిణేపింగళాసూర్యనాడి। తన్మధ్యేసుషుమ్నాం శ్వేతవర్ణాంధ్యాయేత్।యఏవంవేదానాహతసిద్ధిదాభవతి। తాలుచక్రంతత్రామృతధారాప్రవాహః ఘంటకాలింగంమూలచక్రరంధ్రేరాజదంతావళంబిసీవివరందశమద్వారంతత్రశూన్యంధ్యాయేచ్చిత్తలయంభవతి।సప్తమంభ్రూచక్ర మంగుష్ఠమాత్రం తత్రజ్ఞాననేత్రందీపశిఖా కారంధ్యాయేత్। తదేవకపాలకందంవాక్సిద్ధిదంభవతి॥ ఆజ్ఞాచక్రమష్టమం।బ్రహ్మరంధ్రంనిర్వాణచక్రంతత్రసూచికాగృహేతరం ధూమ్రశిఖాకారంధ్యాయేత్।తత్రజాలంధరపీఠంమోక్షప్రదంభవతి।ఇతిపరబ్రహ్మచక్రంనవమమాకాశచక్రంతత్ర షోడశదళపద్మమూర్ధ్వముఖం తన్మధ్యకర్ణికాత్రికూటాకారాతన్మధ్యేఊర్ధ్వశక్తికాంపశ్యన్ ధ్యాయేత్తత్రైవపూర్ణగిరిపీఠం సర్వేచ్ఛాసిద్ధిసాధనంభవతి॥ సౌభాగ్యలక్ష్మ్యుపనిషదంనిత్యమధీతేసోగ్నిపూతోభవతి। సవాయుపూతోభవతి। ససకలధనధాన్యసత్పుత్రకళత్రహయభూగజ పశుమహిషీదాసీదాసయోగ జ్ఞానవాన్భవతి। నసపునరావర్తతేనసపునరావర్తత ఇత్యుపనిషత్ ॥ ఓంవాఙ్మే మనసీతిశాంతిః।శ్రీరస్తు॥

ఇతిసౌభాగ్యలక్ష్మ్యుపనిషత్సమాప్తా.

ఓంతత్సత్.

శ్రీ ర స్తు.

శ్రీ మ హా ల క్ష్మ్యై న మః.

(*)

సౌ భా గ్య ల హ రీ.

శ్లో॥ కరద్వయేనకమలేధారయంతీంస్వలీలయా।హా
రనూపురసంయుక్తాంలక్ష్మీం దేవీంనమామ్యహమ్॥

శ్లో॥ సమృద్ధంభద్రంనః కలయతుసమస్తాగమ శిరోమణిద్యోతో
ద్దామచ్చరణతరుణాదిత్యకిరణమ్।జగజ్జన్మస్థేమప్రళయపటుపాదాం
బుజరజః పరామృష్టాభాగ్యంకిమపికుశలంకైటభభిదః॥ (౧)

సుధాకుంభోద్భాసిద్వి రదకరసిక్తామృతరసై స్సమంతాదాసి
క్తాంకనకమయకల్హారనిలయమ్। నమద్రక్షాదీక్షాంనవకువలయాక్షుంము
రరిపో రసుప్రాయంప్రాయ శ్శరణముపయామోవయమమీ॥ (౨)

దళద్దీర్ఘాపాంగస్రవదమితవాత్సల్యసుధయాకరాంభోజ స్ఫూర్జత్క
నకకలశాకీర్ణసుధయా ।. అపిక్ష్మామశ్రీమద్ధసితసుధయాచానతిమతాం
దళంతీసంతాపానమ్మ తతటినీకాపివహతీ॥ (౩)

ముదాభోజంభోజంమధురిపుముఖాంభోజసుషమాసుధాధారా
సారాన్నయన చషకాభ్యామతితృపా। జగచ్ఛ్రీదశ్రీమిత్యమృతసరసీ
పాథసినమన్మనఃకోలాసీనంకిమపిచసరీసర్తుహృదయమ్॥ (౪)

సుధాసింధూద్భూత స్సుగుణసుషమా సాంద్రమహిమాసతాం
స్వాంతాంతస్థస్సకలజగదీశోరసిలసన్ । శ్రుతిస్త్రీసీమంతోపచితరు
చిఃకశ్చనమహాన్ సమాధత్తాంచింతామణిరనిశ సాన్నిధ్యమిహనః॥

దయాధారాసారైః ప్రశమితనమత్తాపనికరాకరాంభోజేరాజ
త్కనకకమలోద్దామచపలా। సరోజాక్షోద్వక్షోగగనవితతాచార్యా
మరుతాసనానీతాతాపా నపహరతుమే మేఘపటలీ॥ ॥౬॥

త్రయీమూర్ధావాలా చరణయుగళాంకూర రుచిరాసతాం చేతోభృంగచ్ఛురితగుణ పుష్పేక్షుణదళా। నమత్క్షేమస్తోమప్రసవభరితా దైవతలతా హృషీకేశోపఘ్నా హృదయవిపినం భూషయతు నః॥ (౭)

నిరుంధం త్వ్యాంతాపం నయనతరుశృంగైరవిరళైః శ్రితాయాం సత్పత్త్రైశ్శ్రుతిమధురశబ్దైర్ద్విజగణైః। వసత్యాం కేళీనావపిహారికృతానాం శ్రమయుతో మనః పాంథో వన్యాం మమ భజతు విశ్రాంతికుశలీం॥

ముఖాంభోజస్ఫారే నయనశఫరే కుంతలకులాఽసితశ్రీశైవాలే స్రవదమితవాత్సల్యసలిలే। నికృత్తాపత్తాపే పరమపురుషాస్వాదితరసే సరస్యస్మచ్చేతః కపటకలహంసోఽభిరమతామ్॥ (౯)

జగచ్చక్రాక్రాంతః కుచయుగళగండోపలలసన్మణిశ్రేణీరాజత్కటకఘటితో విశ్వవిపులః। స్వవర్ణస్వర్ణశ్రీర్మసృణితనితంబోహారిలసద్గుహాంతో హేమాద్రిర్నయనసవిధే సంభవతు నః॥ (౧౦)

స్ఫురన్నాభ్యావర్తస్సకలజగతీజీవనదదః కటాక్షవ్యాక్షేపోపధిబహుళవీచీకవచితః। కృపాపాథః పూరాయిత హృదయదుగ్ధస్థలలసజ్జగన్నాథః పాథఃపతిరమితదాహం హరతు నః॥ (౧౧)

ఘృణానీరేశారేరురసి సరసీష్టం గముషితే శ్రితే హంసవ్రాతైరలసభుజనాళే క్షణదళే। స్మితామోదే శ్రీమత్తనురుచిమరందే క్వచన మేము దోష్ణి స్నేపద్మే హృదయమధుపోఽలం విహరతు॥ (౧౨)

మహాపద్మాసీనస్సమకర లసత్పద్మరుచిరో గళే శంఖో నీలశ్చికురనికరే కచ్ఛపపదః। ముకుందేనాశ్లిష్టో దశనపథికుందోఽఖిలవరో విధత్తాం సాన్నిధ్యం హృది చ మమ సద్మన్యపి నిధిః॥ (౧౩)

మహానీలద్యోతే మధుమథనవక్షస్స్ఫురపథే కృతావాసో హాసోపధిరుచివికాసోధరసుధః। నిటాలే రంరాజన్మృగమదకళంకో మృతరుచిస్సదాపూర్ణోఽస్మాకం వికసయతు చేతః కుముదినీమ్॥ (౧౪)

కృతాంభోజాక్షాక్ష్యంబుజదళవికాసస్త్రిజగతీసుభద్రః ప్రాగద్రేరుదయమయమానోఽరుణరుచిః। జగజ్జాడ్యవ్యూహావ్యపనయనదక్షో దినమణిర్ధునోతు ధ్వాంతం నః పరమపురుషార్ధాయచరతామ్॥౧౫

తటిల్లేఖాభిఖ్యాదరదళితషట్పత్త్రపదవీంసముల్లఙ్ఘ్యోర్ధ్వంస్నాత్వాభినవ బిసస్సూత్రప్రణయిని। సహస్రారాంభోజే౽వసితతనుభేదప్రణయినా సహాశ్లిష్టాతుష్ట్యై భవతు పరమానందలహరీ॥ (౧౬)

స్వయంవిశ్వాకారాప్యఖిలమిదమాత్మేతరతయావిజానానేవాజ్ఞాకమలసదనార్కేందునయనా। ముఖైష్షడ్భిః పద్మైర్నవనళినవల్లీవరుచిరాపరాంనిష్ఠాయా యాన్మమశమజలేచిత్తసరసీ॥ (౧౭)

నిషణ్ణా జ్ఞేశుద్ధేస్వరదళసరీతె౽రుణరుచిప్రకాశాన్యద్విశ్వంస్వపదవిరథానాసకుతుకమ్। ధృతాత్రైజస్యాఖ్యాం శరదుదితరాకాశశిముఖీసఖీసఖ్యశ్శ్మైర్భిః ప్రకటయతునస్సౌఖ్యలహరీః॥ ౧౮

గిళిత్వేదండ్యశ్యంతతతిమిరరాజీయవనికానిగూఢాద్విష్టోద్ఘాదళనళినలీలోదవసితా। దధానాప్రాజ్ఞాఖ్యాంనవకువలయాభాస్యయుగళీపరీలీఢానందారతివృతముకుందాస్తుశుభదా॥ ౧౯

తతోధఃపాథోజేవసుదళయుతేఽర్కేందుదహనప్రభాభాస్వత్కంఠేఖఖరససుధాంశ్వశ్వితులితైః। పరీతేకేళ్యైస్సహరహసిపత్న్యాకృశరతిఃపరానందాహంసీచిరిమపిహ్వాదజ్జేస్వపతుమే॥ ౨౦

సుఖాసీనాపద్మేదహనకిరణోద్భాసితదళేమణిద్యోతాకల్పాజ్వలదనలకల్పాంగరుచిషు। తురీయాకాశాంతస్స్ఫురదమలచిద్భానుసుషుమ్నాదృగంభస్సంభూతేతిమిరలుళితేఫుల్లయతునః॥ ౨౧

స్థితాజ్జేషట్ప్రత్రేదరదళితచాంపేయసుషమాప్రపంచంపశ్యంతీముకురఫలితాత్మ్యస్యసదృశమ్। చతుర్వక్త్రాచంచత్త్రిశిఖవిశిఖాద్యాయుధధరామహాహంతాశౌరేర్వ్యసతుమదహంతాంతరజిరమ్॥ ౨౨

చతుష్పర్ణాణ్ణోజప్రసవసదనంపంచవదనంవరాభీతీపాశంస్సృణిమపిదధానంకరతలైః। వసానంకౌశేయంకనకకదళీపల్లవరుచారుచాబద్ధస్పర్ధంమధుమథనభాగ్యంభవతునః॥ ౨౩

సుదూరేమాతస్తేచరణమహిమావాఙ్మనసయోస్తమప్యేషస్తున్వన్స్వదపిహసనీయోబుధజనైః। కిమేతేబ్రహ్మాద్యానవిహసనమార్గేషుచలితాఃప్రసాదాత్త్వాజ్యాశ్చేత్తవవయమమీకిన్నునతథా॥ ౨౪

సకింజ్ఞాతాజ్ఞేయంజననిమహిమాజ్ఞానమథవాకిమేషామైకాత్మ్యానుభవవిషయోవిస్మృతిరుతా। కథంచిన్నిర్ణేతుంవ్యవసితవతోర్థస్యసపునఃపునఃపశ్చాదేవస్ఫురతియదికస్యాస్తువిషయః॥ ౨౫

అతస్సర్వశ్లాఘ్యస్స్వమతి పరిణామావధిగృణ న్గుణానాంలేశాంస్తేపదనళినమాహాత్మ్యజలధేః। స్తువంతస్త్వామేతేనిగమనిచయాశ్శక్తిసదృశంనకింపూజ్యాలోకేజననిజలజాక్షప్రణయినీ॥ ౨౬

నతానాం ఫాలేచేత్తవచరణరేణుస్తిలకితోవిధత్తేవైరించంశిరసిమకుటందుర్లిపిహరః। తదేవాద్యాస్మాకంశిరసికలితంతేఙ్ఘ్రియుగళంనజానేయత్కుర్యాజ్జననికిముతద్వేత్సివిదుషి॥ ౨౭

స్మరేద్యఃప్రాతస్త్వాంనవరవికరస్పర్ధికిరణైర్విలింపంతీమాశీమివహిజగతీంయావకరసైః। సువర్ణార్ణోజస్థాంసురవరవధూటీపరివృతాంసవైధాత్రీంలక్ష్మీమనుభవతివాగ్భిశ్చరుచిభిః॥ ౨౮

భజేద్యోమధ్యాహ్నేభజకభయభంగవ్యసనినీం శరద్యోత్స్నాకారాంసురపశుపయఃఫేనవసనామ్। కృపాక్రైఃపాత్రైర్దరదళితనేత్రాంబురుహయోస్సమర్త్యంతీమర్ఘ్యైర్భవతిససమస్తైస్సురగణైః॥

దినాంతేధ్యాయేద్యోహరి మణిశిలామేచకరుచిం కచేచంచచ్చంద్రాంకుచతటవిరాజన్మృగమదామ్। కరేవల్గచ్చ్చాలాంతపనశశివైశ్వానరదృశంససంహర్తామృత్యోర్భవతిభజతాంభాగ్యకలికే॥ ౩౦

హిరణ్యప్రాకారేకనకమయసౌధేసముషితాంకనత్స్వర్ణేపీఠేకనకవసనాకల్పరుచిరామ్। సువర్ణస్రుత్యాభాంనిధిభిరభితస్త్వాంపరివృతాంక్షణంధ్యాతుస్సేవావిధికృతవిధానోహిధనదః॥ ౩౧

హరేరంకాసీనాంహరిణమదజంబాలిత కుచోద్భవత్స్వేదక్లిన్నద్రఢిమమణికూర్పాసఘటనామ్। స్మరస్మేరాపాంగీంస్మరసమరవేషాంచితతనుంమనోజ్ఞాంద్రష్టుస్త్వామఖిలభువనేకిన్నునవశే॥ ౩౨

దినార్థప్రద్యోతామితదినకరాకారవదనాంజ్వలజ్జ్వాలోద్గారిజ్వలనరసనాభాఽసిలతికామ్। కటాక్షప్రక్షేపక్షపితపరపక్షాంక్షితితలేనరోనత్వానత్వాక్షపయతివిపక్షాంకథమివ॥ ౩౩

విధుచ్ఛత్రచ్ఛాయాతతి సులలితోల్లోచితగృహే సుధాధామాసీ
నాశశికశిపులీఢాపరతనుః । సుధాధామజ్యోత్స్నాస్ఫురతిహృదయేయ
స్యభవతీసతీర్ణాఽజ్ఞానాబ్ధిర్గణయతివిషంవాకిమురుజః॥ ౩౪
స్ఫుటాంభోజాసీనాంస్ఫటికఘుటికాపుస్తకధరాంజపస్రక్చిన్ము
ద్రాకనదితరహస్తాబ్జయుగళీమ్ । ధృతాకారైర్వేదైరఖిలజననిత్వా
మభినుతాంభజన్సర్వజ్ఞత్వంభజతినవిజానేతదధికమ్॥ ౩౫
ముఖేందుంమాతస్తే ఘనకుచయుగం కామకలయా వినాభావం
భూయోజఘనమపిసంభావయతియః। తమాలోక్యక్షిప్రంప్రసవవిశి
ఖాయత్తహృదయామృగాక్ష్యఃక్షుభ్యంతిద్రుహిణసదనస్థాఅపినకిమ్॥
ముఖంశబ్దబ్రహ్మప్రకృతిరఖిలార్థైక సదనంస్తనౌమాయాప్రా
యంజఘనమపితేనస్మరతియః । సకింమోహాటవ్యావ్రజతిశివసామ్రా
జ్యనగరీంకథంవింద్యాద్విద్యాంవిధిహరిహరానన్యవిషయామ్॥ ౩౭
లసద్వీటీరాగారుణదశనచేలావటుతటోల్లుఠచ్చూళీలోలామరకు
సుమమాలాసురభిళా। రణద్వాణీవీణాకలరవసుధాస్వాదసుహితా
చకాస్యంతర్యస్యాభిలషతినకస్తస్యసుఖితామ్॥ ౩౮
మృదూత్సంగాసీనౌవిధి మదనబాలౌ బహురసాన్ముహుశ్చుంబం
తీంత్వామపిపరివృతాంసిద్ధినివహైః। కటాక్షైరర్చంతీమివకువలయైః
కామపితరంహృదిధ్యాతుస్సిద్ధాఃకతికతినసిద్ధ్యోబ్ధితనయే॥ ౩౯
కలాలాపంకేరంకరభకృతవాసంశ్రుతిమయంముదాలాపంలాపం
మధుమథనకర్ణోక్షితసుధామ్। ప్రఫుల్లశ్యామాబ్జప్రతినిధిదరాందోళి
తదృశంనమన్మ్యస్యాత్త్వామఖిలభువనైరేవసహసా॥ ౪౦
మహాలక్ష్మీఃపద్మాకమలనిలయావిష్ణుగృహిణీవరారోహాశార్ఙ్గిణ్యఖిలవరదాశ్రీరమృతభూః। త్రికోణేశీబ్రహ్మస్మృతిజజననీమేతివద
తోహఠాద్వక్త్రాంభోజాద్వహతికవితాఖ్యామృతధునీ॥ ౪౧
త్వదన్యైనాథదోర్భ్యప్యఖిల సురనాథాద్యవసితామనోవాఞ్ఛాం
తుచ్ఛామపికిముసహేరన్వితరితుమ్।వరాందత్త్వాతీచ్ఛంసతతమపిమా
మేతివదతామసంతుష్టాతుష్టాభవసివదదత్త్వాకియదితః॥ ౪౨

అయేమాఽభైర్వ్యత్నస్త్వదభినివసంత్వాం మయిసదామయాదిష్టాని
ష్టాన్వృణువృణుకిమన్యచ్చవృణుషే। ప్రదద్యాంమాఽఖేదంభజభజస
మృద్ధీరితిపునర్బ్రువాణాయామేతిప్రథితమభిధానంతవరమే॥ ౪౩
స్మృతాచేత్సాలోక్యందిశసిసురరాజాభిలషితంస్తుతాచేత్సామీ
ప్యంవిధిమదనకాంత్రైకవిషయమ్।నతాచేత్సారూప్యంసురసుదతిసం
సద్బహుమతంస్థితాగ్రేసాయుజ్యంజననిమదభీష్టంకిముపరమ్॥ ౪౪
అమీమాముద్ధర్తుం వ్యవసితధియో మర్త్యనిచయానలజ్జం తేకించి
చ్చిరమపినచాప్తాభిలషితాః। దిశంతీమహ్యాంత్వంతదభిలషితంభద్రమ
ధునాకథం తేషాందర్పందళయసినదీనావనవిధౌ॥ ౪౫
సదైవంపశ్యంత్యాంప్రసృమరకృపాధీననయనంజగత్యాంజ్యోత్స్నే
తిస్మరజననికోవిస్మయభరః। తవాపాంగాసంగాత్ప్రథమమహిరా
జన్యశయనఃప్రపంచైరప్యేతైఃకఇతిబుబుధేబోధనిలయే॥ ౪౬
రతిఃకాంతిఃక్షాంతిస్సరసకవితావిశ్వవశితాత్రపాసిద్ధిర్లక్ష్మీర్ధృతి
నయయశోజ్ఞానమతయః। కథంస్యుర్దేవానామపిభువనమాతస్తవదృ
శోరపాత్రీభూతానాంప్రసవగృహయోస్సిద్ధిసుదృశామ్॥ ౪౭
సురత్వంసూరిత్వంసురపురవిభుత్వంచ సహసావిధిత్వంవిష్ణుత్వం
విషమనయనత్వంచదదతోః। అపాత్రేభ్యఃపాత్రీకరణసమయేతేనయ
నయోస్సదాపాత్రాయాస్సైకఇవహితదానేశ్రమభరః॥ ౪౮
సుఖారాధ్యభ్రాంత్యాసురపరివృఢత్వాధ్యవసితాః సమర్చన్త్యా
స్మారంసులభపరిచర్యంతవపదమ్। సదోషోద్యద్ధ్వస్తాఽకుశలపరిపా
కస్యనమమేత్యభిజ్ఞాంకింయాచేమదఘదళనేపద్మనయనే॥ ౪౯
వదంత్యేతేవేదావరదవరదే తేఙ్ఘ్రినళినస్మృతిప్రాంతాఃక్లేశాః
కటుకలుషబీజాఇతిముహుః। కృపార్ద్రాపాంగైస్తేస్నపితవపుషోర
త్నమకుటీభవత్త్వత్పాదస్యాప్యసులభమముష్మిన్కిముమమ॥ ౫౦
అలమలమపద్మానిలయైరపరిష్కృతపద్మనాభహృన్నిలయైః। అవి
ధిముఖామరమాన్యైరన్యైరిహపరమదైవతంమాన్యైః॥ ౫౧
ఉన్మస్తకానుకంపైరుపచితవక్షోరుహోత్కటికంపైః। ఉత్తంసి

తాగమాంతైరుపచితభవ్యోస్స్యుర్మహాగ్రజస్యాంతైః॥ ౫౨

అంబురుహకదంబడంబరవిడంబకాంబకకోణకలితేష్టాన్ । అవలం
బేతివిలంబాదవలంబితాంబుజనేత్రహృద్బింబాన్॥ ౫౩

కువలయవలయోత్తంసాః కుంభకుచోపాత్తకాంచిపదహింసాః ।
సంశ్రితకంసార్యంసాః కాశ్చిద్రేజుర్గతేషు కలహంసాః॥ ౫౪

మాణిక్యమంజుమకుటీవీటీరసరంజితోష్ఠరుచిధాటీ । ఆటీకతాం పు
రో మే హాటకశాటీహరిష్టపరిపాటీ॥ ౫౫

ఖేటీమణికోటీరావళికోటీఘటితపాదుకాకోటీ । నరహరివిహార
వాటీపాటీరార్ద్రాంచికాస్తిశివపేటీ॥ ౫౬

మధురిపువక్షోనిలయాం మణిమయవలయాముపాత్తరిపువిలయా
మ్ । కలయామో మలయానిలకలయాకలితశ్రమోదకప్రళయామ్॥ ౫౭)

కస్తూరీకృతతిలకాః కమలాశ్లేషజాతఘనపులకాః । అలకాగ్ర
భాస్వదళికాః కాశ్చిత్కులయే మదిష్టతరుకలికాః॥ (౫౮)

కుటిలచిరాన్కుందస్మేరాన్కుశేశయమందిరాన్కమలనయనా
న్కంబుగ్రీవాన్కఠోరపయోధరాన్ । కనకవసనాన్కాంక్షితాన్కం
చిచకాసికరిస్థలాన్కమలనయనప్రాణప్రాయాన్మనో మమ చుంబతి॥

అవటువిలుఠచూళీ నాళీకపత్రవిలోచనా చరణయుగళీ ధూళీని
ఘ్నాణిమాదిగుణోదయా । మణిగణకణద్వాళీతాళీదళాహితకుండ
లీ కుశలజలధేః పాళీ సాళీ ముదేస్తు మమేశితుః॥ (౬౦)

నిరుపధికృపాపారావారాయితాయతదృష్టయో నవవసుధా
ధారాసారానుకారిశివోక్తయః । మురరిపుమనశ్చోరాకారాభిరామ
పయోధరా మధుపచికురా మారాధారా భవంతు శుభంకరాః॥ ౬౧)

అమృతజలధేః కన్యా ధన్యా వశీకృతకేశవా సకలజనతామాన్యా
సన్న్యాసిచిత్తగుహాగృహా । లలితకలితాఙ్ఘ్రిన్యాసా న్యానపేక్షమిహ
స్థితా విబుధపరిషద్వన్యా కిన్యాయతో మమ సాంప్రతమ్॥ ౬౨)

అమరనగరీనారీసఙ్ఘ శ్రితాఙ్ఘ్రిసరోరుహా సురభి కదరీహారీభూ
తామరద్రుసుమోత్కరా । చపలశఫరీసారీభూతాలసేక్షణవీక్షణా

హరిశుభఝురీదూరీకుర్యాద్ధ్రుతం దురితాని నః॥ ౬౩
సురవనభవద్రంభాస్తంభానుసారిఘనోరుయుఙ్మదవనసమారంభాజంభార్యభీష్టవరప్రదా । భవతు హృదయే రంభాదంభాపహాచ్ఛవికింకరీ మురరిపుపరీరంభారంభాదరా పరమేశ్వరీ॥ ౬౪
అలసనయనోన్మేషాదోషాకరప్రతిమాననాధృతనవమణీభూషాభాషాపరాకృతశారికా । కుమతికలితద్వేషారోషాగ్నిదగ్ధనతాహితా భవతు మురజిద్యోషా దోషాంధకారహరాయ నః॥ ౬౫
సుజనకుశలస్థేమా సీమా కృపాకలశోదధేః ప్రణతవిహితప్రేమా నామావధూతశివేతరా । స్మితజితశరజ్జ్యోత్స్నాభీమాపదానతవిద్విషాం సకలసుగుణారామా కామాయ మేస్తు హరేః ప్రమా॥ ౬౬
కనత్కనకకుండలాః కనులపత్రనేత్రాంచలాః కఠోరకుచబంధురాః కనకసూత్రసూతాంబరాః । కరాత్తసరసీరుహాః కమలనేత్రవక్షోగృహాః కృపోదధికృతోదయా మయి శివం తు సంవిన్మయాః॥ ౬౭
కలక్వణవిపంచికాన్యకటితటక్వణత్కాంచికాన్యచేజలదమేచకాన్యమనధీరతావంచకాన్ । కృపాజలధివీచికాన్యలయతః కతేరోమ్యచకాన్యజామ్యభయసూచకాలసదృగస్తశుగ్వ్యాచకాన్॥ ౬౮
కుశేశయలసచ్ఛయైః కుచభరోల్లసన్మధ్యమైః కుసుంభకపిశాంబరైః కుసుమచాపజన్మస్థలైః । కురంగమదకర్బురైః కుసుమనాభభాగ్యోత్కరైః కుతూహలితచేతసః కుశలదైశ్చకైశ్చిద్వయమ్॥ ౬౯
కనత్కనకరోచిషే కమలనేత్రవక్షోజుషే ప్రశాంతహృదితస్థుషే ప్రణతిదత్తపూర్ణాయుషే । దృశాకమలవిద్విషే నిఖిలసిద్ధిసంపత్పుషే పయోధిపరమాశిషే నతిరియం పరంజ్యోతిషే॥ ౭౦
మహోదధిమహోదయాన్మదజలాక్తవక్షోరుహాన్మహాలసవిలోచనాన్మదవనాక్తకౌతూహలాత్ । మణిక్వణితమేఖలాన్మసృణితోన్నితంబస్థలాన్మనో మమ న చేతరత్స్మరతి మాధవాంతఃపురాత్॥ ౭౧
నవార్కసహజత్విషాం నతవిపత్తమశ్శోచిషాం నికృత్తమదసత్త్విషాం నిశిచరాళిరోహద్రుషామ్ । మదావళితచక్షుషాం మదనతాతచేతోముషాం మభాగ్యపరిషత్కృషామనుచరోస్మి కేషామపి॥ ౭౨
ప్రణమ్రభయమోచనే ప్రసృతదీర్ఘికాలోచనే రుచావిజితకాంచ

నేరమణ శేముషీరోచనే। కృతాభజకవంచనేఽకృతికృతాతిసంకోచ
నేముదింధపులకాంచనేవసతుహృచ్ఛిృయామంచనే॥ ౭౩
ఝణంఝణితనూపురంక్వణితకింకిణీమేఖలంమదాలసవిలోచనం
ముహురుపాత్తవల్గుస్మితమ్ । ముహుశ్చరితమాలికం మమసమక్ష
మాగచ్ఛతోగదాధరశుభాంబుధేరభిపతంతిదృగ్వీచయః॥ ౭౪
అభాగ్యకరిసంతతౌనిశితధారకుంతోత్కరాశ్చలద్ధికమలాలయా
పదపయోజయోశ్శ్రుఙ్ఖలాః।జయాబ్ధితనయాగమేకుసుమవృష్టయోద్యో
సదాంశరీరభువిసంతుమేతవరమేకటాక్షాంకురాః॥ ౭౫
కలితశుతికళిందజాఽమలతరంగసంఘోద్యమాఃకృపాజలధిసంచర
త్తిమితిమింగిలప్రక్రమాః। స్మితామృతతరంగిణీచటులనీలపద్మచ్ఛదాః
పతంతుమశర్మదాస్తవకటాక్షమాలాస్తనౌ॥ ౭౬
ఉషస్ఫుటసరోజినీకుసుమగర్వసర్వంకషాస్సమాపితసమాశ్రితా
మలమనీషితాపాశిషః।పురాణమునిధీరతాగ్రసనసంప్రదాయాశ్రయా
భవంతుమమభద్రదాభృగుసుతాకటాక్షశ్రియః॥ ౭౭
ప్రదోషసమయోన్మిషత్కువలయోదరభ్రాంతయోభ్రమభ్రమర
విభ్రమభ్రమకరస్ఫురత్కాంతయః । స్వకీయజనకల్పితాఖిల విభూ
తిసంపత్తయోముదేమమపదేపదేతవభవంతుదృగ్వీచయః॥ ౭౮
అశేషశివతాంగనాపరిణయక్షణాత్తాదరాః కవిత్వకమలాకరో
త్సవవిధౌశరద్వాసరాః । రహఃకుపితముక్తికానయననీతిరక్తాంతరా
దృశౌస్తవపరంపరామమభవంతుసంపత్కరాః॥ ౭౯
విలోపితనమద్విపద్విపులతీవ్రతాపజ్వరాస్సమున్మిషితమామకా
ఖిలషితార్థసస్యాంకురాః। సుధారసధురంధరాఃకవిమయూరహర్షం
కరాఃకటాక్షజలదాళయోమయిశివానివర్షంతు తే॥ ౮౦
శరద్గంగాభంగాః కటుకలుషసంతాపదమనే నవీనార్కద్యోతా
విపదుపధితామిస్రదళనే। మదీయేష్టప్రాప్తిప్రియయువతిపాణిద్వయ
ధృతాస్తవాపాంగాస్సంతుగ్రథితవరణీయస్రజఇమే॥ ౮౧
ప్రసాదేందుజ్యోత్స్నాః కిముకిమనుకంపామృతఝరాః కిమృద్ధా
పవ్యాజాముకనియుతవాత్సల్యపృషతః । కిమస్మత్సంతోషామలకమల
మాధ్వీస్రుతికణాః కిమంబాపాంగాస్తేమమశిశిరయంతేఽఖిలవపుః॥

శిరస్యస్మాకంతేసదయకలితాపాంగతతయస్స్మితాబ్జస్తోమంతుస్రు
తహారిణ పంకంతుహృదయే । ముఖాంభోజే భృంగంత్వపితసులతా
యాంపరిపతత్సుధావర్షంత్వేతాః కుశలతరుబీజంతుచకుటే॥ ౮౩
మహాసిద్ధిస్త్రీణాముపయమవసంతోదకధియంశుభాస్త్వైక్షిప్తా
నాంధీయమపిచపుణ్యాహపయసామ్। జ్వలద్దారిద్ర్యగ్నిప్రశమనసు
ధావర్షధిషణాంకటాక్షాస్తన్వంతస్తవమమవలంతేంబవపుషి॥ ౮౪
క్వవైకుంఠం క్వేదంమమసదనమత్రాధివసతీత్యవాపంనాశ్చర్యం
నిరుపధిదయాధీనహృదయే । నవైకుంఠంకింతేసదనలినపూతంమమగృ
హంకథంవైకుంఠోభూత్తవచరణపూతస్తవపతిః॥ ౮౫
వసంతీగేహేనస్సతతసకలాభ్యర్థి విబుధైఃపరిక్లిష్టాగుప్తాకిముద
ససిచైకంక్షణమపి । కథంచిద్గుప్తాంత్వాంస్ఫుటయతినకింతేఘ్రిమహి
మాయదాక్రాంతంగేహంమమహసతివైకుంఠమపియత్॥ ౮౬
ప్రయత్నోయావత్స్వన్మతవపదాబ్జస్మృతివిఘాతదామాషా
వవ్రుః కలశమివసౌధంసురగణాః । ఇదానీమస్మాకంగ్రహమధివసం
త్యాంత్వయిమయాకథంవోఢ్యాస్తేషాం పరిచరణదాక్షిణ్యశిఖరీ। ౮౭
అపిశ్రీమాతేతిస్వ్యవసితమతిర్వక్తుమమదంయదాశ్రీరిత్యర్థంతదవస
రఏవాస్మదజిరమ్। దయావత్యాంయాంత్వాంమయిపరమసూయంతు
దివిజాఃకథంతద్దృగ్దోషోనలగతిదయాయాంజనని తే॥ ౮౮
పరిత్యక్త్వాతల్పంమణిమయమసంమాన్య రమణంత్సుధావిష్టాదృ
ష్ట్వానవిధిమదనాదీనవదనా।మరుద్వేగం స్వేచ్ఛాసదృశ ఇతిసిర్ఛత్రస్నశ్రీ
గరుడంజవాత్ప్రాప్తాస్త్రీణాంవహసిగతిమాంద్యంకథమివ॥ ౮౯
బహూకృత్వాపాదస్మృతిమపిగృహం నస్సరభసంవిశంత్యాః ప
త్యాతేసకృదవనతిస్తోషణవిధిః। తయాయాతేష్వేషుద్రుహిణహరము
ఖ్యేషుకతరః పురామాన్యస్తత్రాపటురహమమేతేంబచరణౌ॥ ౯౦
ప్రసాదాత్ప్రాగేతే తవశతమఖాద్యాః క్వనుగతావరాన్దత్త్వా
స్మాభిస్స్వహితపథిరుద్ధంతిభవతీమ్ । కిమంబైషామేతద్విహితమథనై
తేస్యురనయాస్త్వమేతాన్ద్రాక్షిణ్యాన్మమజననిపశ్యాక్షిశిఖయా॥ ౯౧
అనూనేశైరీషాదురసిదయమానేనహరిణాప్యనాలోచ్యగ్లానింజ
ననిధృతయోః పాదసుమయోః । కృతార్థాః ప్రాప్తాస్త్వస్సపుఖజ

శ్రైస్వైర్యమధురాక్షతార్థోప్యస్యవ్యద్యగ్లపితచరణౌ తేపరివహన్॥ ౯౨
పరిజ్ఞాతౌభావ స్తవహృదినిగూఢః కిలమయా ఝుడిత్యాయాతా
యామమ సదనమాను స్తకక్షే । నకింహార్దాద్వ్యావన్నిరుపధి కృపా
పాత్రవిషయాత్సమాయాతాయావద్దివిషదభిమానప్రమథినీ॥ ౯౩
దదస్వద్రాగేభ్యోరథగజతురంగాంబరమణీనమీభ్యోపిక్షోణీవసు
కనకభూషాశనరసాన్। భయశ్రద్ధాలజ్జాభరభరితచిత్తానిశమితిశ్రవ
స్సౌఖ్యందద్యాత్తవవచనమాధ్వీమమచిరాత్॥ ౯౪
మదాగారాసీనా దివిషదబలాభిస్సుఖతరం సమాగత్యారాధ్యా
గజమదధునీపంకిలతలాత్ । కథంసేవ్యాగత్యోన్నతకుచనితంబాలసగ
తంప్రభూణాంపుత్రీభిస్తవచరణసేవైకరతిభిః॥ ౯౫
నిషేవార్థంప్రాప్తాస్తవచరణ పద్మార్పితదృశంయువత్యః పశ్యం
త్యస్త్రిభువనభవాః కామవశగాః । దృశాశ్లిష్యన్త్యేమాంకుసుమవిశి
ఖారాధనపరాఅపిత్వామర్చంతి ప్రకృతనిజకాంక్షామరగవీమ్॥ ౯౬
కిమత్రాసీనాయా స్తవపరివహేయం పదయుగంత్వయాసార్థం
ప్రాప్తానుతపరిచరేయంసురగణాన్ । కిమేతాన్యాచంతశ్చిరమనునయే
యంనరపతీనితివ్యగ్రంచేతోమృగయతిపురః కృత్యమిహనః॥ ౯౭
పురఃపశ్చాదూర్ధ్వందిశిచధరణౌపార్శ్వతలయోరశేషావస్థాసు
స్ఫురసిమమపద్మేఖిలమయీ । కిమేతస్మాద్యాచేపరమపివరంమాతర
మహాంప్రసన్నామేవంత్వాంగ్రహాంమధివసంతీమపిసదా॥ ౯౮
గృహాన్దారాన్పుత్రానపిచసహజాణ్ఛృష్యసుహృదః పశూన్బంధూ
న్భృత్యాన్ద్విరదతురగాదీనపిమమ।కులంక్షేత్రంవ్యాప్యస్ఫురసికమతే
పూర్ణకృపయాతథాభూయోభూయోభవభవముదావిష్ణుమహిషి॥
నమస్కుర్మః కూర్మప్రతిమచరణాద్ధ్యస్తజగతేత్రయీమూర్ధాస
మ్యగ్విదితమహిమాంభోధివృషతే।పరబ్రహ్మశ్రీభిస్సతతమవినాభావ
మయతేపరస్మైకస్మైచిచ్ఛివమిహాకవిభ్యః ప్రదదతే॥ ౧౦౦
ప్రణీతేయం పద్మాపదకమల భృంగాయితహృదాసదాశ్రీగో
పాలేత్యుపపదయుజాకృష్ణకవినా। దిశంతీశ్రోతృభ్యోబహుళతరసౌ
భాగ్యలహరీంచుదేస్తుశ్రీమాతుర్ముదితకవిసౌభాగ్యలహరీ॥ ౧౦౧

సౌభాగ్యలహరీ సమాప్తా.